

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Journal of Management Science Research: JMSR

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562 ISSN 2586-8691

เจ้าของ : คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินทีพิศ พิศวง

กองบรรณาธิการ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อูยานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจ อังสุมาลิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนมัญญา กังวานศุภพันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรรณ พัฒนฉัตรชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภางค์ นันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณณรัตน์ พิงคานนท์
อาจารย์พิมพ์ภัสสร ชูตระกูล
อาจารย์กฤตกนก พาบุ
อาจารย์พริษฐ์ พนมเสริฐ์

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ :

นางสาวอำภา เทียมวงษ์
นางสาวนฤมล เจริญสวัสดิ์

สำนักงาน : วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 1
เลขที่ 186 หมู่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท
ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์ 32000

ออกแบบและพิมพ์ที่ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ :

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพร จันทร์พาณิชย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์บาร์มี อุตสาหกรรมพาณิชย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวงศ์ พูนพล
รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิวิมล มีอำพล
รองศาสตราจารย์ ดร.นพมาศ สุวชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย ปัญจขจรศักดิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิศ ดาราวงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวรัตน์ ศรีวรรณันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัฬหกานต์ ดวงรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ จันทินอก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัฐา ภูบุญอบ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา โพธิ์ไพฑูรย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกิตติ์ อินทร์สุวรรณค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา สุคันธสิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงชัย วงศ์พาบุ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินันท์ บ. คอมมอน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพรรณ พาบุ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิจันทร์ ทองคำ
ดร.ศิริวรรณ กวางเพ็ง
ดร.นรภัทร สถานสถิตย์
ดร.วุฒินันท์ นุ่นแก้ว
ดร.จารุวรรณ พนมจिरะสวัสดิ์
ดร.จินตนา โต้งสูงเนิน

ความเป็นมาของวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การจัดทำวารสารวิชาการและวิจัย ถือเป็นภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยสู่หน่วยงานภายนอกและความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขานั้นๆ เป็นการสร้างเครือข่ายเผยแพร่อันนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการของบุคลากรเป็นการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีผลงานวิชาการในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และเป็นการสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำวารสารวิชาการดังกล่าว จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการ เพื่อเป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ท้องถิ่น สอดคล้องกับภารกิจ และเพื่อให้บรรลุประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังนั้น คณะวิทยาการจัดการในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนทางวิชาการจึงได้จัดทำโครงการวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยและหน่วยงานจากภายนอกในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์
2. เพื่อสนับสนุนการนำผลงานวิชาการและงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อสนองนโยบายการวิจัยและบริการวิชาการของคณะวิทยาการจัดการและมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กำหนดออก-ช่วงเวลาตีพิมพ์

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน (1 ปี มี 2 ฉบับ) กำหนดออก คือ เดือนมิถุนายน และเดือนธันวาคม ของทุกปี
เลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (International Standard Serial Number-ISSN) คือ 2586-8691

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ฉบับนี้เป็นฉบับประจำปี ที่ 3 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานวิจัย และการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการในศาสตร์ของบริหารธุรกิจผ่านผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่าง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป บทความที่ลงตีพิมพ์ได้ผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) และเป็นบทความที่มีประโยชน์ในทางวิชาการ โดยมีบทความวิจัยจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร 2) แนวทางการจัดเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา 3) พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และ 4) ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ และบทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) การจัดการเชิงกลยุทธ์แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ และ 2) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี “กุ๋กาสิงห์” อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่าน และขอขอบคุณที่ท่านผู้อ่านได้ให้ความสนใจ หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะใดในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกองบรรณาธิการขออภัยไว้ด้วยความยินดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์
บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทความวิจัย	
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร 1 <i>ศศิธร ศักดิ์ศรี และธรรมวิมล สุขเสริม</i>	1
แนวทางการจัดเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา 15 <i>ญาณเดช ชื่นจิตต์, นุกูล ชูแก้ว และพัชรราวไล แก้วปลั่ง</i>	15
พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 24 <i>วิภาวี สุขสงวน, อีรวัตร์ ภูระธีรานรัชต์ และนฤมล วลีประทานพร</i>	24
ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ 34 <i>ณัฐชวีณัฐ นิ่มนวล, อีรวัตร์ ภูระธีรานรัชต์ และนภาพรพรณ พัฒนฉัตรชัย</i>	34
บทความวิชาการ	
การจัดการเชิงกลยุทธ์แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ 46 <i>กฤษณันท์ แสงมาศ และยโสธรรา ศิริภาพระภากร</i>	46
การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี “กู่กาสิงห์” อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด 56 <i>ยโสธรรา ศิริภาพระภากร</i>	56
เกี่ยวกับวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ 63	63

**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัด
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร**
**Personnel Management Efficiency of Organization under Ministry of Social
Development and Human Security, Yasothon Province**

ศศิธร ศักดิ์ศรี¹ ธรรมวิมล สุขเสริม²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร จำนวน 280 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีสถานภาพการปฏิบัติงาน คือ อาสาสมัคร และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ระดับความคิดเห็นของทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมาก ส่วนการบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพ ความทันเวลามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีความคิดเห็นระดับมาก ในขณะที่ความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นมากในการทดสอบอิทธิพลของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (6M's) พบว่า การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) และการให้บริการประชาชน (Market) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร คือ การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money) และการบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการ, บุคลากร

Abstract

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

² อาจารย์ที่ปรึกษา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

This research aimed to examine the influence of management resources upon personnel management efficiency of organization under Ministry of Social Development and Human Security, Yasothon Province. Quantitative research was conducted via questionnaire distributed to 280 samples of government officers, government employees, temporary employees, and Social Development and Human Security Volunteers in organizations under Ministry of Social Development and Human Security using quota sampling technique. Statistics used in data analysis were percentage, frequency, mean, standard deviation, and multiple regression. The result revealed that the majority of respondents were female, aged over 41, educated bachelor degree or higher, 5 years of working or more, under volunteer condition, and earned below 10,000 Baht per month. Regarding level of opinion in management resources, morality had the highest mean which fell into high level, and money management aspect received the lowest opinion as moderate level. Concerning opinion toward efficiency, we found punctuality the highest opinion which accounted to high level and worthiness as the lowest which was classified as high level. By testing the influence of management resources (6M's), we found 4 components having significant influence on management efficiency at 0.01 significant level including Man, Material, Management, and Market, whereas Money and Morality had no significant influence on management efficiency.

Keywords : Efficiency, Management, Personnel

บทนำ

การบริหารงานราชการในปัจจุบัน เป็นการบริหารแบบบูรณาการเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยกำหนดให้การบริหารราชการต้องมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติงานให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติราชการในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจน (อินยวัฒน์ รัตนศักดิ์, 2555)ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 กำหนดให้การพัฒนาระบบราชการต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความต้องการของประชาชนและทันต่อการบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ การอำนวยความสะดวกการตอบสนองความต้องการของประชาชน การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2545)

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรวดเร็ว การประหยัดเวลา ทรัพยากร และบุคลากร เพื่อให้หน่วยงานราชการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จไปด้วยดี และประสิทธิภาพการบริหารจัดการส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานราชการเมื่อบุคลากรมีผลการปฏิบัติงานที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนถือว่าบุคลากรมีผลการปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานของหน่วยงานราชการ กำหนดไว้ การสรรหาหรือคัดเลือกข้าราชการ บุคลากรของหน่วยงานราชการที่มีความรู้ ความสามารถมาปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานราชการหรือมีผลการ

ปฏิบัติงานสูงสุดตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในหน่วยงานราชการได้นานที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอก เช่น ระบบการบริหารราชการ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร ความสำเร็จของงาน สภาพการทำงาน การยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานราชการ (อัญชลี จอมคำสิงห์, 2560)

ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (6M's) มีองค์ประกอบสำคัญที่หน่วยงานควรคำนึงถึง เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การบริหารบุคลากร การบริหารเงิน การบริหารวัสดุสิ่งของ การบริหารจัดการทั่วไป การบริหารการให้บริการประชาชน และการบริหารคุณธรรม ซึ่งเป็นความรู้ในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร ที่จะส่งผลไปสู่ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนคือ การทำงาน และการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ของส่วนราชการใด ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในคุณภาพการบริหาร ตอบสนองและตรงกับความต้องการของประชาชน และเป็นการบริหารราชการที่ส่งผลทางบวกต่อประชาชนและสังคมโดยรวม (วิรัช นิภาวรรณ, 2553)

ปัจจุบันหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร ได้รับการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจดำเนินการ ทำให้มีการจัดทำพระราชบัญญัติ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการ ทำให้หน่วยงานราชการได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ในหลาย ๆ ด้านจากการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจทำให้เกิดผลกระทบ ด้านบุคลากร เพราะบุคลากร เป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานในองค์กรให้สำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามนโยบายที่ภาครัฐกำหนดไว้จากการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานราชการซึ่งส่งผลต่อบุคลากร ทำให้หน่วยงานราชการประสบปัญหาด้านบุคลากรเป็นอย่างมาก ซึ่งมักจะประสบปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงบุคลากร บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การโอนย้ายส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ บุคลากรขาดความรับผิดชอบ ขาดความตระหนัก ในหน้าที่ความรับผิดชอบ คำนึงแต่สิทธิประโยชน์มากกว่าหน้าที่ความรับผิดชอบ บางส่วนขาดความเสียสละขาดการอุทิศแรงกายแรงใจอย่างจริงจังเพื่อองค์กร และที่สำคัญ คือ การขาดจิตวิญญาณของความเป็นเจ้าขององค์กร และความจงรักภักดีต่อองค์กร

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธรเพื่อหน่วยงานราชการสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาของบุคลากรในหน่วยงาน และเป็นแนวทางในเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร

สมมติฐานการวิจัย

ทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาดำรง และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยได้ ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการบริหารจัดการ (6M's)

ทฤษฎีการจัดการบริหารจัดการ (6M's) ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการทำงานของบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินไปได้และบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality) การให้บริการประชาชน (Market) (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2553: 46, วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ, 2552: 45-48) ซึ่งองค์การได้ใช้ทฤษฎีการจัดการบริหารจัดการ (6M's) ในการวางแผนและการจัดระบบที่ชัดเจนเป็นการดำเนินการหรือกระบวนการ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงการจัดทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ด้านบุคลากร (Man) คือ ทรัพยากรที่มีชีวิตจิตใจ อัจฉริยะดี พร้อมทั้งมีทักษะ ความชำนาญ และความสามารถ ที่จะเข้ามาปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่องค์กรกำหนดไว้ ทั้งนี้ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้จะเป็นผู้ ดำเนินกิจการต่าง ๆ ในขั้นปฏิบัติงาน โดยบุคลากรจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรที่มีในองค์กร เช่น เงิน วัสดุสำนักงาน ครุภัณฑ์สำนักงาน เช่น บุคลากรให้บริการต่อผู้รับบริการ บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2. ด้านงบประมาณ (Money) คือ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ในดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าเป็นเงินของระบบ ซึ่งนับเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างหนึ่งของระบบ เช่น เงินอุดหนุน เงินอุดหนุนราชการ เงินสด เงินหมุนเวียน เงินค่าใช้จ่าย เป็นต้น

3. ด้านวัสดุสิ่งของ (Materials) คือ การบริหารและจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การบริหารงาน ขององค์กรขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่จะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพอเพียง ครบครัน คุณภาพของวัสดุสิ่งของที่มีอยู่และการบริหารจัดการวัสดุสิ่งของที่ สามารถนำไปใช้งานได้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นแนวทางอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการองค์กร ให้มีความก้าวหน้าและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

4. ด้านการจัดการทั่วไป (Management) หมายถึง หน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร คือ การใช้ ทรัพยากรอย่างเฉลียวฉลาด และคุ้มค่า และการตัดสินใจอย่างถูกต้อง ซึ่งมีการปฏิบัติได้สำเร็จตามแผนที่กำหนด ไว้ ดังนั้น ผลสำเร็จของการจัดการต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป

5. การให้บริการประชาชน (Market) หมายถึง การปฏิบัติซึ่งผู้ให้บริการโดยทั่วไปต้องยึดถือ ปฏิบัติ เพราะการให้บริการด้วยหลักความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร หลักความสม่ำเสมอ หลักความ เสมอภาค การบริการ หลักความประหยัด และหลักความสะดวกเป็นการช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ ต่อประชาชนและผู้อื่น เช่น อำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการด้านการบริการ โอนเงินสงเคราะห์เข้าบัญชี ผู้รับบริการ การให้บริการด้านที่พักชั่วคราว การส่งผู้รับบริการกลับภูมิลำเนา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และการติดต่อ ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อผู้รับบริการ เป็นต้น

6. ด้านคุณธรรม/จริยธรรม (Morality) หมายถึง การที่องค์กร หน่วยงานภาครัฐ รวมไปถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติงานหรือบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการประชาชน ไม่เอารัดเอาเปรียบประชาชน คำนึงถึงกฎระเบียบ และความถูกต้องเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ความคุ้มค่า หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่าง มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ และไม่ได้ (วรพล หนู นุ่น, 2559)

ความทันเวลา หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่เกิดความพึงพอใจ และประโยชน์แก่สังคมแต่ประสิทธิภาพใน วงราชการจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าทางสังคม จึงไม่จำเป็นต้องประหยัดหรือมีกำไร ลักษณะการบริหารที่มี ประสิทธิภาพ คือ การบรรลุเป้าหมายแต่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการใช้ทรัพยากร อย่างประหยัด เกิด

ความรวดเร็ว งานเสร็จทันเวลา ถูกต้อง (อัญชลี จอมคำสิงห์ และ ธนาชัย สุขวณิช: 2561, อ้างถึงใน อุทัย หิรัญโต, 2525)

ความมีคุณภาพ หมายถึง การบริหารงานที่ประกอบด้วย นโยบาย วัตถุประสงค์ การวางแผนงาน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการตรวจสอบหรือการประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ของพนักงานและของสังคม (ดวงเดือน บุญประเสริฐ, 2555)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดโยธธ (อพม.) ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดโยธธ จำนวน 846 คน ผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ (Taro Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดโยธธ (อพม.) ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดโยธธ จำนวน 846 คน

E = ค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวอย่างและค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 0.05 แทนค่าได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{846}{1+204 (0.05)^2} \\ &= 280 \text{ คน} \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์แล้วจึงนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ทฤษฎีการบริหารจัดการ (6M's) และส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 30 ชุด และนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60 และใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbacn's Alpha Coefficient) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยได้ค่าเท่ากับ 0.81 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 280 ชุด (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

ลักษณะคำถามของส่วนที่ 2 และ 3 เป็นการเลือกตอบตามระดับความสำคัญที่มีการบริหารจัดการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดโยธธ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีการกำหนดระดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ดังนี้

- ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง ระดับคะแนนความคิดเห็นปานกลาง
- ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การแปลผลของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดข้อมูลประเภท อัตรากาชาชั้น เป็นการวัดแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต โดยการรวมคะแนนที่ได้จากคำตอบทุกข้อของแต่ละคำถาม นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายการจัดลำดับความสำคัญของการศึกษาการบริหารจัดการของบุคลากร ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ยโสธร ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถาม(บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลงานวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลที่มีจำนวนมากที่สุด

ลักษณะส่วนบุคคล	ลักษณะมากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	150	53.6
อายุ	41 ปีขึ้นไป	108	38.6
ระดับการศึกษา	ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	105	37.5
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	น้อยกว่า 5 ปี	120	42.9
สถานภาพการปฏิบัติงาน	อาสาสมัคร	204	72.9
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	196	70.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จากจำนวน 280 คน ประกอบด้วย เพศหญิง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 สถานภาพการปฏิบัติงาน คือ อาสาสมัคร จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (6M's)

ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ(6M's)	Mean	SD	ระดับความสำคัญ
1. การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man)	3.92	0.55	มาก
2. การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money)	3.12	1.02	ปานกลาง
3. การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)	3.81	0.81	มาก
4. การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management)	4.13	0.54	มาก
5. การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality)	4.36	0.57	มาก
6. การให้บริการประชาชน (Market)	4.11	0.56	มาก
รวม	3.91	0.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (6M's) ในด้านต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมาก คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณธรรม (Morality)การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management)การให้บริการประชาชน (Market)การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man)และการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36, 4.13, 4.11, 3.92 และ 3.81 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง คือ การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money)มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ของบุคลากร หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร

ประสิทธิภาพ	Mean	SD	ระดับความสำคัญ
1. ความคุ้มค่า	3.69	0.70	มาก
2. ความทันเวลา	4.32	0.46	มาก
3. ความมีคุณภาพ	4.05	0.60	มาก
รวม	4.02	0.46	มาก

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากร หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญมากคือ ความทันเวลา, ความมีคุณภาพ และความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.05 และ 3.69 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร

ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ	b	SE b	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.83	0.20		4.22	0.00**		
การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man)	0.17	0.04	0.20	3.84	0.00**	0.50	2.00
การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money)	0.01	0.02	0.03	0.50	0.62	0.45	2.23
การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)	0.17	0.03	0.30	5.27	0.00**	0.42	2.40
การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management)	0.15	0.04	0.17	3.35	0.00**	0.51	1.95
การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality)	0.05	0.03	0.06	1.58	0.12	0.92	1.80
การให้บริการประชาชน (Market)	0.34	0.04	0.29	6.33	0.00**	0.66	1.52
$R^2 = 0.79$, Adjusted $R^2 = 0.61$ SEE = 0.29, F = 74.43, Sig = 0.00**							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.34 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร มีค่า F = 74.43, Sig. = 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ความแปรปรวนของข้อมูลทั้งสองกลุ่ม มีความแปรปรวนเท่ากัน โดยค่าความแปรปรวนของทรัพยากรทางการบริหารจัดการนั้น จะมีค่า Adjusted R^2 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.61 แสดงว่า ความแปรปรวนของทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร มีค่าเท่ากับร้อยละ 61 นั้นหมายความว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์ทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัด

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร ได้ร้อยละ 61 ส่วนอีกร้อยละ 39 เกิดจากอิทธิพลตัวแปรอื่น

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) ของทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร ได้ดีที่สุดคือ การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) การให้บริการประชาชน (Market) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) และการบริหารจัดการงานทั่วไป (Management) มีค่าเท่ากับ 0.30, 0.29, 0.20, และ 0.17 ตามลำดับ มีค่า Sig.เท่ากับ 0.00 เท่ากันทุกด้าน

ในส่วนของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถนำมาใช้อธิบายทรัพยากรทางการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) มีค่าเท่ากับ 0.30 หมายถึง ถ้าทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์มีค่าเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 0.30 หน่วย แต่หากทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์มีค่าลดลง 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีค่าลดลง 0.30 หน่วย

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ ด้านการให้บริการประชาชน (Market) มีค่าเท่ากับ 0.29 หมายถึง ถ้าทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน มีค่าเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 0.29 หน่วย แต่หากทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน มีค่าลดลง 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีค่าลดลง 0.29 หน่วย

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณของทรัพยากรทางการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร (Man) มีค่าเท่ากับ 0.20 หมายถึง ถ้าทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีค่าเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยจะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 0.20 หน่วย แต่หากทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านบุคลากรมีค่าลดลง 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีค่าลดลง 0.20 หน่วย

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณของทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) มีค่าเท่ากับ 0.17 หมายถึง ถ้าทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านงานทั่วไปมีค่าเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 0.17 หน่วย แต่หากทรัพยากรทางการบริหารจัดการด้านงานทั่วไปมีค่าลดลง 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีค่าลดลง 0.17 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร พบว่า

การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ(สมพร มาคิน, 2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทางการจัดการ 7M's กับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองมหาสารคาม พบว่า การบริหารจัดการด้านบุคลากร สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วาง

ไว้ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติงานมีการติดตามและประเมินผลการทำงานอยู่เสมอ และ (ศรีมอย ชะเอมทอง, 2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตามทัศนะของผู้บริหาร พบว่า เทศบาลมีนโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านสาธารณสุข อีกทั้งมีนโยบายในการสรรหาบุคลากรที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือจบการศึกษาด้านสาธารณสุข จากหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ และมีจำนวนเพียงพอต่อปริมาณงาน

การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพรรณ ยามาตะ, 2558) ศึกษาเรื่อง ทรัพยากรทางการบริหารจัดการกับประสิทธิผลของงานพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชลบุรี พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม และ (ศรีมอย ชะเอมทอง, 2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตามทัศนะของผู้บริหาร พบว่า ด้านงบประมาณ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการด้านงานสาธารณสุขด้านงบประมาณ พบปัญหาเทศบาลขาดแคลนงบประมาณในการ

การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชนิษฐา จุมลี, 2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการของสำนักวิทยบริการที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์มีสำหรับการให้บริการอย่างเพียงพอ รวมทั้งได้จัดทำแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และ (สุดใจ ทองเจริญ , 2553) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบทางการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบล อำเภอภมมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ วัสดุอุปกรณ์มีความทันสมัยเอื้อต่อการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพดีเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานมีคู่มือที่ช่วยให้ทำงานได้สะดวกและรวดเร็ว

การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พัชรี คูเมือง, 2558) ศึกษาเรื่อง การจัดการ 6M's ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่มาติดต่อราชการและมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงาน ติดตามและประเมินผลการทำงาน และ (โกวิท นาคพงษ์, 2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำบางขวาง พบว่า ผู้บริหารของเรือนจำกลางบางขวาง ได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการสนับสนุนสวัสดิการของผู้ต้องขังมากเพียงพอต่อการรับรู้และส่งข้อมูลข่าวสาร

การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิตยา มีภูมิ, 2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า การบริหารจัดการด้านคุณธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย นำเอา หลักธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม มาใช้ในการบริหารจัดการ รวมถึงการปลูกฝังให้ บุคลากรมีจิตสำนึกด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ทำงานเพื่อส่วนรวมซึ่งในทางตรงกันข้ามไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (มนัส มหาวงศ์, 2559) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดโดยพบว่า การบริหารจัดการด้านคุณธรรม ส่งผลต่อองค์ประกอบการจัดการองค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการบริหารจัดการด้านคุณธรรม บุคลากรในเขตอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำเอาหลักธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริตมาใช้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ การวางตัวบุคลากรได้เหมาะสมกับตำแหน่ง

การให้บริการประชาชน (Market) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานใน สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิตยา มี ภูมิ, 2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านทรัพยากร มนุษย์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และ (สนอง มะลัยขวัญ, 2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างตำบลและหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของอำเภอ แก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เช่น การจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็น รวมทั้งได้จัดให้มีการประเมินผลความต้องการของประชาชนอย่างน้อยปีละ 1- 2 ครั้ง

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงได้ ดังนี้

การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) ควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงตาม ตำแหน่งงานรับสมัคร ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตลอดจนผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากร ได้มีการแสดงออกถึงความคิดเห็นถึงปัญหา/อุปสรรคในการทำงาน เพื่อ เป็นการลดปัญหาระหว่างบุคลากร อันจะเป็นการส่งเสริมให้เป็นการลดปัญหาในการปฏิบัติงาน และบุคลากรมีความ พร้อมในการปฏิบัติงานและปรับปรุงตนเองตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารได้

การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (Money) ควรปรับปรุงการจัดสวัสดิการเพื่อเป็นการเพิ่มความสุขใน การทำงานให้กับบุคลากร เช่น การจัดตั้งกองทุนเพื่อเงินกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น เป็นต้น รวมทั้งควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากร และการจัดสรรสวัสดิการ อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น เสือทิมในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การบริหารจัดการด้านการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) หน่วยงานควรให้ความสำคัญในการ จัดทำบัญชีควบคุมการใช้งานวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง เช่น การจัดทำสถิติการใช้กระดาษ และ ปากกา เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือ/เอกสาร สำหรับการใช่วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในหน่วยงาน จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในหน่วยงานอย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและพร้อมใช้งานอยู่ เสมอ

การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) ควรส่งเสริมหน่วยงานให้มีสถานที่เพื่อเอื้ออำนวยในการจัดเก็บเอกสารที่ง่ายต่อการค้นหาให้แก่บุคลากร จัดสรรที่นั่งหรือบรรยากาศในการทำงานที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวกและมีความสุข เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ วิธีการทำงานใหม่ ๆ หรือการรับฟังปัญหาจากการทำงานของบุคลากร เพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงาน เป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงานได้ต่อไป

การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality) ควรพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมสันตทานการระหว่างฝ่าย หรือกิจกรรมระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย ควรรณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรไม่ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือให้พวกพ้อง และนำเอาหลักการบริหารคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มาใช้ในการปฏิบัติงาน

การให้บริการประชาชน (Market) ควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากรเพื่อเป็นตัวชี้วัดในด้านการให้บริการประชาชนทั่วไป และผู้รับบริการ อำนวยความสะดวกต่อผู้รับบริการ ทำความเข้าใจหรือชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของหน่วยงานให้กับประชาชนทั่วไปและผู้มารับบริการทราบทุกครั้งและควรนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนทั่วไป และผู้รับบริการ ให้มีความสะดวกและรวดเร็วในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ควรนำผลการวิจัยด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (6M's) ประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านบุคลากร (Man) จัดการด้านงบประมาณ (Money) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารจัดการด้านงานทั่วไป (Management) การบริหารจัดการด้านคุณธรรม (Morality) และการให้บริการประชาชน (Market) ไปต่อยอดในการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกในการอภิปรายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการของบุคลากรหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดยโสธร

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณะ ไกรสี. (2558). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรราชวิทยาลัย.
- โกวิท นาคพงษ์. (2554). การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ชนิษฐา จุมลี. (2554). การบริหารจัดการด้านการให้บริการของสำนักวิทยบริการที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- นิตยา มีภูมิ. (2554). การพัฒนาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

- ดวงเดือน บุญประเสริฐ. (2555). การบริหารงานคุณภาพในองค์กร. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/381912>.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2554.
- พัชรี คูเมือง. (2556). การจัดการ 6M's ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธานีษฐ์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธัญวัฒน์รัตนศักดิ์. (2555). การบริหารราชการไทย. เชียงใหม่: คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนัส มหาวงค์. (2559). องค์ประกอบการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรพล หนูนุ่น. (2559). การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติงานของภาครัฐ. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/11565>.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2553). หลักรัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สนอง มาลัยขวัญ. (2554). การบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมระหว่างตำบลและหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของอำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพร มาคิน. (2556). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทางการจัดการ 7M's กับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุดใจ ทองเจริญ. (2553). องค์ประกอบทางการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบล อำเภอภมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุพรรณ ยามาตะ. (2558). ทรัพยากรการบริหารกับประสิทธิผลของงานพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเกริก.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2534). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534. "ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 108 ตอนที่ 156 ฉบับพิเศษ หน้า 1. 4 กันยายน 2534.
- ศรีมอย ชะเอมทอง. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของเทศบาลตำบล อ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตามทัศนะของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานสาธารณสุข. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อัญชลี จอมคำสิงห์. (2560). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรกองการเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

แนวทางการจัดเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา The Guidelines of Logistics for Buddhist Tourism in Nakhon Ratchasima

ญาณเดช ชื่นจิตต์¹ นุกูล ชูแก้ว² และพัชรราวไล แก้วปลั่ง³

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ และเพื่อแจกแจงข้อมูลเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธประชากร คือ วัดในเขตจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 2,088 วัด คณะผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงได้จำนวน 9 วัดเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกข้อมูลการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว แบบบันทึกข้อมูลระยะเวลาเดินทางท่องเที่ยว และแบบบันทึกข้อมูลค่าใช้จ่ายเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยคณะผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ต้นทุน

ผลการศึกษาแนวทางการจัดเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธสำหรับวัด 9 แห่ง มีจำนวน 3 เส้นทาง 2) การเปรียบเทียบระยะเวลา ระยะทาง และต้นทุนการเดินทางในแต่ละเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ซึ่งสามารถแจกแจงข้อมูลเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธได้ดังนี้ เส้นทางที่ 1 เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคกลาง ประกอบด้วย 1) วัดป่าภูผาสอง 2)วัดโนนไทย 3) วัดอรัญพรหมาราม 4) สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ 5) วัดเสิงสาง 6) วัดปอแดง 7) วัดป่าเขาภูหลวง 8) วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม และ 9) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม ระยะทางทั้งหมด 639 กิโลเมตร ระยะเวลาการเดินทาง 11 ชั่วโมง 7 นาที และต้นทุน 2,389 บาท เส้นทางที่ 2 เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 1) วัดโนนไทย 2)วัดป่าภูผาสอง 3) วัดป่าทรัพย์ทวี 4) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม 5) วัดป่าเขาภูหลวง 6) วัดปอแดง 7) วัดเสิงสาง 8) สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ และ 9) วัดอรัญพรหมารามระยะทางทั้งหมด 617 กิโลเมตร ระยะเวลาการเดินทาง 10 ชั่วโมง 48 นาที และต้นทุน 2,306 บาท เส้นทางที่ 3 เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 3สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม 2) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม 3) วัดป่าภูผาสอง 4) วัดโนนไทย 5) วัดอรัญพรหมาราม 6) สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ 7) วัดเสิงสาง 8) วัดปอแดง และ 9) วัดป่าเขาภูหลวง ระยะทางทั้งหมด 694 กิโลเมตร ระยะเวลาการเดินทาง 11 ชั่วโมง 33 นาที และต้นทุน 2,594 บาท การจัดเส้นทางโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเชิงพุทธของงานวิจัยนี้ช่วยให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกสามารถเดินทางได้คล่องตัว สะดวก และลดค่าใช้จ่ายการเดินทาง เนื่องจากเส้นทางดังกล่าววนเป็นวงกลม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงพุทธ, ต้นทุนโลจิสติกส์, โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว

¹ Lecturer in Tourism and Hotel, Vongchalitkul University. Tel. 061-362359, yanadet_chu@vu.ac.th

² Lecturer in Logistics and Supply Chain, Vongchalitkul University. Tel. 061-9655649, nukul_shu@vu.ac.th

³ Lecturer in Logistics and Supply Chain, Vongchalitkul University Tel. 062-894242, patcharawalai_kea@vu.ac.th

Abstract

The research “The Guideline of Logistic Routing for Buddhism Tourism in Nakhon Ratchasima” aimed for Buddhism tourism logistic routes’ study as well as provide the information of Buddhism logistic tourism. The population were 2,088 temples, by the way, the researchers selected the 9 samples. Tools were tourism routing records, traveling time records, and tourism expenditure records. The statistics were cost analysis. The research found 1) Buddhism tourism logistic routes were 3 routes. 2) the comparison of distance, time, cost of travelings’ comparison for each which describe as follows:

Buddhism tourism logistic route 1 for tourists from the central part of Thailand consisted of 1) Wat Pa Phu Pha Sung, 2) Non Thai Temple, 3) Wat Arunya Phrom Maram, 4) Wat Arsom Kruba Krissana Intawanno, 5) Soeng Sang Temple, 6) Phor Daeng Temple, 7) Wat Pa Khao Phu Luang 8) Wat Pa Sap Thawi Thammaram 9) Wat Thep Phithak Punnaram with 639 kilometers, 11 hours 7 minutes, and 2,389 Baht in total. Buddhism tourism logistic route 2 for tourists from the northeastern part of Thailand consisted of 1) Non Thai Temple 2) Wat Pa Phu Pha Sung 3) Wat Pa Sap Thawi Thammaram 4) Wat Thep Phithak Punnaram 5) Wat Pa Khao Phu Luang 6) Phor Daeng Temple 7) Soeng Sang Temple 8) Wat Arsom Kruba Krissana Intawanno 9) Wat Arunya Phrom Maram with 617 kilometers, 10 hours 48 minutes, and 2,306 Baht in total. Buddhism tourism logistic route 3 for tourists from the eastern part of Thailand consisted of 1) Wat Pa Sap Thawi Thammaram 2) Wat Thep Phithak Punnaram 3) Wat Pa Phu Pha Sung 4) Non Thai Temple 5) Wat Arunya Phrom Maram 6) Wat Arsom Kruba Krissana Intawanno 7) Soeng Sang Temple 8) Phor Daeng Temple 9) Wat Pa Khao Phu Luang with 694 kilometers, 11 hours 33 minutes, and 2,594 Baht in total. The research helped tourists from the central, northeastern, eastern parts of Thailand to reduce traveling expenses because these routes were designed to circle.

Keywords : Buddhist Tourism, The Cost of Logistics, Logistics for Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2561 ยังคงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก เพราะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวกว่า 38 ล้านคน และสามารถนำเงินตราเข้าประเทศไทยเป็นจำนวน 2 ล้านล้านบาท ซึ่งในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวมีมากกว่าปี 2560 ถึงร้อยละ 7.54 และรายได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ถึงร้อยละ 9.63 ถือเป็นประเทศที่รับรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับ 4 ของโลก (BLT Bangkok, 2561) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 9 แห่ง (Tourism Authority of Thailand,ม.ป.ป.) แต่อย่างไรก็ตามจากข้อมูลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครราชสีมา ได้ระบุว่าในจังหวัดมีวัดทั้งหมด 2,088 แห่ง และมีวัดซึ่งมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่ยังไม่ถูกแนะนำอีกหลายแห่ง คณะผู้วิจัยได้ทำ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากลักษณะดังนี้ 1) วัดที่มีพระสงฆ์ที่ดำรงสังฆารในปัจจุบันที่มีชื่อเสียง 2) วัดที่มีธรรมชาติสวยงาม 3) มีศักยภาพการท่องเที่ยว 3A ได้เท่ากับวัดจำนวน 9 แห่ง คือ 1) วัดป่าภูผาสูง 2) วัดโนนไทย 3) วัดอรัญพรหมาราม 4) สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สอนพฤษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ 5) วัดเสิงสาง 6) วัดปอแดง 7) วัดป่าเขาภูหลวง 8) วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม 9) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงมีแนวคิดทางการจัดเส้นทางและคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดนครราชสีมาสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงพุทธเพื่อใช้เป็นแนวทางการท่องเที่ยววัดที่ยังไม่ได้รับการแนะนำจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และนำเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครราชสีมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ
2. เพื่อแจกแจงข้อมูลเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ วัดในเขตจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 2,088 วัด
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ วัดในเขตจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 9 วัดคณะผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากลักษณะดังนี้ 1) วัดที่มีพระสงฆ์ที่ดำรงสังฆารในปัจจุบันที่มีชื่อเสียง 2) วัดที่มีธรรมชาติสวยงาม 3) มีศักยภาพการท่องเที่ยว 3A ประกอบด้วย 1) วัดป่าภูผาสูง 2) วัดโนนไทย 3) วัดอรัญพรหมาราม 4) สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สอนพฤษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ 5) วัดเสิงสาง 6) วัดปอแดง 7) วัดป่าเขาภูหลวง 8) วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม 9) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงพุทธ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) แบบบันทึกข้อมูลการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว 2) แบบบันทึกข้อมูลระยะเวลาเดินทางท่องเที่ยว และ 3) แบบบันทึกข้อมูลค่าใช้จ่ายเดินทางท่องเที่ยว เพื่อนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลระยะทางคำนวณต้นทุน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{สูตรการคำนวณค่าน้ำมัน} = \frac{\text{ราคาน้ำมันต่อลิตร}}{\text{อัตราการสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ระยะทางการเดินทาง (กิโลเมตร)}$$

โดยกำหนด

- 1) อัตราการสิ้นเปลืองน้ำมัน (Average Fuel) เท่ากับ 7 กิโลเมตรต่อลิตร
- 2) ราคาน้ำมันต่อลิตรเท่ากับ 26.16 บาท

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพุทธ

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงพุทธคือ วัด และจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 วัด ตามองค์ประกอบการท่องเที่ยว 3A ประกอบด้วยวัดดังต่อไปนี้

1.1 วัดป่าภูผาสูง

สิ่งดึงดูด ได้แก่

- 1) ธรรมชาติสวยงามบนความสูง 760 เมตร ป่าดิบแล้งอันอุดมสมบูรณ์และสัตว์ป่าให้ได้พบเห็น
- 2) สถานปฏิบัติธรรมอันมีเอกลักษณ์ อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ
- 3) พระบรมธาตุเจดีย์ศรีภูผาสูง (พระธาตุจอมผา) ซึ่งประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ อรหันตธาตุ
- 4) สถานที่สัปปายะ สันโดษ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมและผ่อนคลายจิตใจซึ่งปัจจัยส่งเสริมจากทั้ง

ทัศนียภาพ บรรยากาศ และสิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับภูมิทัศน์ (พลเชษฐ์ พันธุ์พิทักษ์, 2560)

การเข้าถึง วัดป่าภูผาสูงเป็นถนนลาดยางสลักับคอนกรีต และสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกจากถนนมิตรภาพ

สิ่งอำนวยความสะดวก วัดป่าภูผาสูงมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับพอควร เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า และสัญญาณโทรศัพท์

1.2 วัดโนนไทย

สิ่งดึงดูด ได้แก่

1) พระครูอนุกวัตรชินวงศ์หรือหลวงพ่ोजอย ชินวังโส เจ้าอาวาสวัดโนนไทย คือศิษย์สำคัญของหลวงพ่อกุณ ปริสุทโธ ที่ยังดำรงสังฆารอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งหลวงพ่ोजอยได้รับนิมนต์เข้าร่วมทุกพิธีสำคัญ ถือเป็นปูชนียบุคคลของจังหวัดนครราชสีมา (เทศบาลตำบลโนนไทย, ม.ป.ป.)

2) วัดโนนไทยเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างซึ่งเป็นวัดศูนย์กลางชุมชนของอำเภอโนนไทยที่มีการจัดองค์ประกอบ สิ่งก่อสร้างในวัดซึ่งถูกจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดนครราชสีมา

การเข้าถึง วัดโนนไทยอยู่กลางแหล่งชุมชนชอยข้างที่ว่าการอำเภอโนนไทย ริมถนนสุรนารายณ์ จึงทำให้สามารถเข้าถึงโดยสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวก วัดโนนไทยมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา

1.3 วัดอรัญพรหาราม

สิ่งดึงดูด ได้แก่

1) วัดอรัญพรหารามเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในตำบลวังไม้แดง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีพระครูวิสิฐพรหมจริยคุณ (พระอาจารย์สามดง จันทโชโต) ซึ่งเป็นศิษย์ของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน โดยพระอาจารย์สามดงเป็นพระสงฆ์ที่มีจริยวัตรงดงามและเป็นที่เคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนในอำเภอประทายและบริเวณใกล้เคียงมายาวนาน

2) วัดอรัญพรหาราม มีบรรยากาศร่มรื่นด้วยพรรณไม้ต่างๆ เหมาะแก่การวิปัสสนา

3) พระพุทธรูปองค์สำคัญของอำเภอประทายซึ่งประดิษฐานในวัดอรัญพรหาราม คือ หลวงพ่อบองค์ดำซึ่งพุทธศาสนิกชนสักการะกราบไหว้

การเข้าถึง วัดอรัญพรหมารามตั้งอยู่ใกล้ตำบลวังไม้แดง มีถนนสัญจรสะดวก ทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

1.4 สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สอนพฤษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์

สิ่งดึงดูด ได้แก่ สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สอนพฤษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์มีเจ้าสำนักคือ ศาสตราจารย์ ดร.พระครูสังฆรักษ์ สุรเดช ตัปกกลางเกจิตั้งแห่งเอเชีย หรือครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ โฉม ซึ่งเป็นที่นับถือไม่เฉพาะในประเทศไทยแต่ยังรวมถึงพุทธศาสนิกชนต่าง ๆ ด้วย ซึ่งครูบากฤษณะเป็นที่รู้จักในชื่อ King of Butterfly ซึ่งก็คือวัดถมุงคลรูปผีเสื้อประภคู้ที่ครูบากฤษณะท่านได้จัดสร้างเพื่อเป็นศิริมงคลมาอย่างยาวนาน และผู้บูชาที่มีความก้าวหน้าในชีวิต ชื่อเสียงท่านจึงแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง (คมชัดลึก, 2562)

การเข้าถึง สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สอนพฤษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์ตำบลโตนดอำเภอโนนสูง ซึ่งอยู่ห่างจากตัวที่ว่าการอำเภอโนนสูง 14.8 กิโลเมตร ทำให้ต้องใช้เวลาในการเข้าถึงพอสมควร แต่เส้นทางเข้าถึงมีสภาพที่ดี

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

1.5 วัดเสิงสาง

สิ่งดึงดูด ได้แก่ วัดที่มีอดีตพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียงซึ่งก็คือ หลวงปู่สอน ภูพะละมะ ซึ่งเป็น 1 ในคณาจารย์ที่เข้าร่วมพิธีพุทธาภิเษกพระพุทธรูปชินราชอินโดจีน พ.ศ. 2485 ซึ่งถือว่าเป็นพิธีในประวัติศาสตร์ไทยในการนิมนต์พระคณาจารย์แนวหน้าของประเทศในสมัยนั้นทำพิธีอธิษฐานจิตเพื่อเป็นขวัญกำลังใจของทหารที่เข้าร่วมรบสงครามอินโดจีน และปี พ.ศ. 2506 ท่านก็ได้รับนิมนต์เข้าร่วมพิธีพุทธาภิเษกในวัดประสาธตบุญญาวาสด้วยเช่นกัน หลวงปู่สอนถือว่าเป็นพระเกจิชื่อดังซึ่งชาวอำเภอเสิงสางและชาวจังหวัดนครราชสีมาให้ความเคารพเป็นอย่างมาก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป.)

การเข้าถึง วัดเสิงสางอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเสิงสางเพียง 2.8 กิโลเมตร ทำให้การเข้าถึงสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

1.6 วัดปอแดง (สวนนิพพาน)

สิ่งดึงดูด ได้แก่

1) วัดปอแดง (สวนนิพพาน) มีพระอาจารย์องค์สำคัญที่ในปัจจุบันยังดำรงสังขารอยู่ คือ หลวงปู่บุญ ปริบุญณสีโล ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ชื่อดังในอำเภอปักธงชัย ในประวัติของท่านระบุว่าหลวงปู่บุญได้รับการถ่ายทอดวิชาสายสำเร็จจนแห่งนครจำปาสัก และท่านได้ธุดงค์ไปในทั้งภาคอีสาน ภาคเหนือ กลาง ตะวันออกไปจนถึงประเทศพม่า ปัจจุบันวัดถมุงคลของหลวงปู่บุญเป็นที่ต้องการของนักสะสมและผู้ต้องการศิริมงคลแก่ชีวิต อีกทั้งท่านยังมีคำสอนเพื่อพัฒนาจิตสติปัญญาแก่บุคคลทั่วไป (ข่าวสด, 2562)

2) วัดปอแดง (สวนนิพพาน) มีพื้นที่กว่า 300 ไร่ มีความร่มรื่นและเหมาะสมแก่การปฏิบัติธรรม

3) วัดปอแดง (สวนนิพพาน) เป็นวัดเก่าแก่ ภายในมีรอยพระพุทธรูปประดิษฐาน

การเข้าถึง วัดปอแดง (สวนนิพพาน) อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอปักธงชัย 18 กิโลเมตร ถนนลาดยาง 4 เลนตลอดสาย

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

1.7 วัดป่าเขาภูหลวง

สิ่งดึงดูด ได้แก่ หลวงปู่โสม อินทสิริ เป็นครูบาอาจารย์ธรรมยุติกนิกายศิษย์สายหลวงปู่โสม ฐิตัตโต ซึ่งมีเรื่องเล่าขานว่าหลวงปู่โสมเป็นศิษย์พระอุปัชฌาย์ โดยหลวงปู่โสม อินทสิริเป็นครูบาอาจารย์ที่มีเมตตาสูง ท่านนิยมนักเดินธุดงค์ให้พุทธศาสนิกชนระวางเรื่องบาปกรรม และเรื่องเล่าเชิงอิทธิปาฏิหาริย์ของท่านก็มีมากมายโดยเน้นไปในทางจิตวิญญาณ (นรินทร์ ศรีสุทธิ, 2561)

การเข้าถึง วัดป่าเขาภูหลวงเป็นสถานที่สัปปายะ อยู่ห่างไกลจากชุมชน ซึ่งห่างจากที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียวถึง 36.8 กิโลเมตร เส้นทางเข้าเป็นทางหมู่บ้านตลอดจนทางเปลี่ยวจึงทำให้พุทธศาสนิกชนที่ต้องการไปเยี่ยมเยือนวัดป่าเขาภูหลวงต้องใช้ความพยายามพอสมควร

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

1.8 วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม

สิ่งดึงดูด ได้แก่

1) หลวงพ่อกัณฑ์ สุขกาโม เป็นครูบาอาจารย์ที่มีเมตตาสูงมาก อุปถัมภ์โรงพยาบาลในจังหวัดนครราชสีมาอยู่เป็นประจำ หลวงพ่อกัณฑ์เป็นหลานของพระโพธิญาณเถร (หลวงปู่ชา สุภัทโท) พุทธศาสนิกชนที่มีประสบการณ์กราบสักการะหลวงพ่อกัณฑ์กล่าวว่า “หลวงพ่อกัณฑ์ท่านมีเมตตาสูงมาก”

การเข้าถึง วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมารามอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียวถึง 19.3 กิโลเมตร เส้นทางเข้าเป็นทางหลวงชนบท

สิ่งอำนวยความสะดวก วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมารามเป็นวัดที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อผู้มาเยี่ยมเยือน โดยเฉพาะผู้เข้าปฏิบัติธรรม แต่ขาดโทรศัพท์ภายในวัด

1.9 วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม (วัดพระขาว)

สิ่งดึงดูด ได้แก่

1) พระพุทธสลสลิมามงคลซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางประทานพรที่ใหญ่ที่สุดในโลก องค์พระมีสีขาวสูง 45 เมตร หน้าตักกว้าง 27.25 เมตร หน้า 3,000 ตัน ที่สำคัญคือได้อัญเชิญพระราชลัญจกรพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงประดิษฐานที่ฐานพระ ซึ่งการสร้างพระพุทธสลสลิมามงคลนี้มาจากดำริของพระสุทธิธรรมรังสีคัมภีร์เมธาจารย์ (ท่านพ่อลี ธรรมธโร) และชื่อพระพุทธสลสลิมามงคลเป็นชื่อพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรด้วยเช่นกัน

2) วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม (วัดพระขาว) เป็นวัดที่ถูกล้อมรอบด้วยป่าไม้หนาแน่น รวมทั้งทัศนียภาพอันสวยงามทำให้เหมาะแก่การพักผ่อนร่างกายและจิตใจ

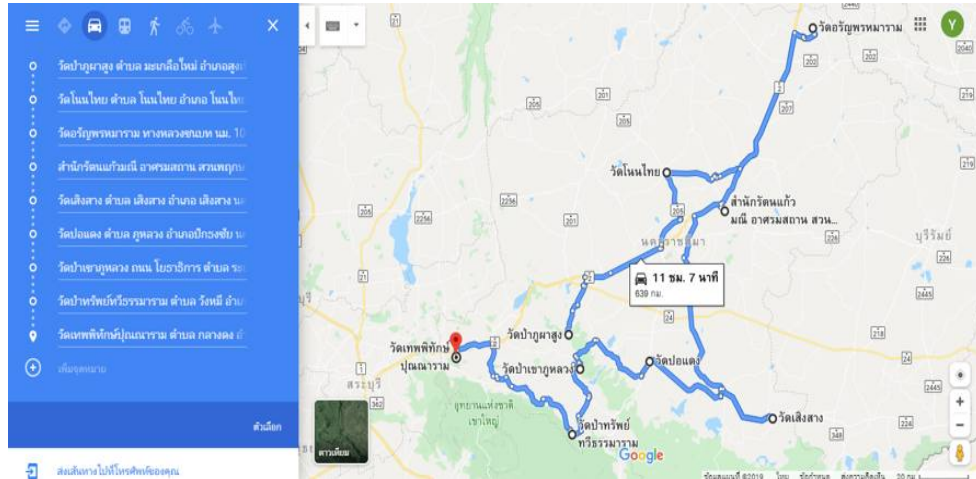
การเข้าถึง ทางเข้าวัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม (วัดพระขาว) อยู่ติดถนนมิตรภาพฝั่งขาเข้ากรุงเทพฯ และจากถนนมิตรภาพเข้าถึงวัดมีระยะทาง 2.6 กิโลเมตร เป็นถนนชนบท 2 เลน

สิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ รวมถึงบันไดขึ้นสักการะพระพุทธสลสลิมามงคล 1,250 ขั้น แต่ขาดโทรศัพท์ภายใน

2. สรุปผลการแจกแจงข้อมูลเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

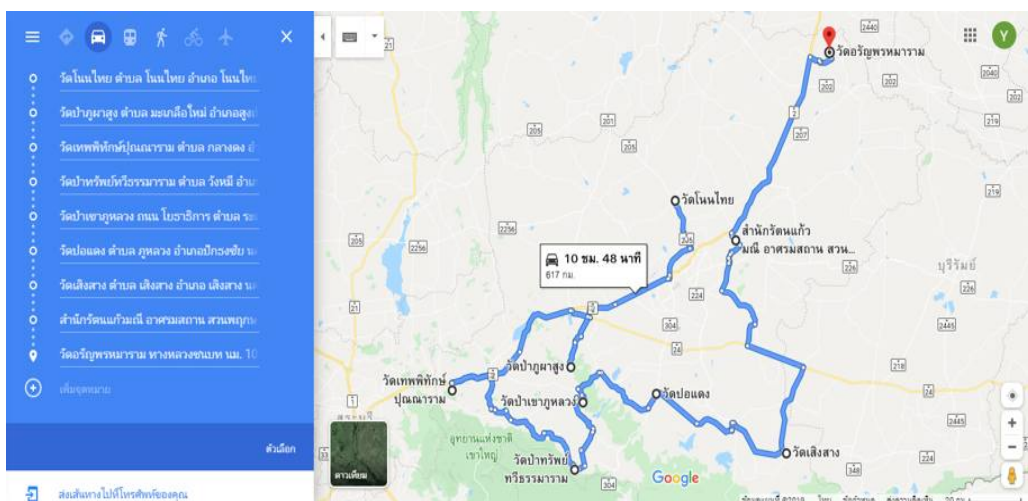
2.1 เส้นทางที่ 1 นักท่องเที่ยวเข้ามาจากภาคกลาง

รูปที่ 1 เส้นทางที่ 1 นักท่องเที่ยวเข้ามาจากภาคกลาง

จากรูปที่ 1 พบว่า เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคกลางประกอบด้วยวัดจำนวน 9 วัด โดยจุดเริ่มต้นจากจุดที่ 1 วัดป่าภูผาสอง จุดที่ 2 วัดโนนไทย จุดที่ 3 วัดอรัญพรหมาราม จุดที่ 4 สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครูบากฤษณะ อินทวิณโณ จุดที่ 5 วัดเลิงสา จุดที่ 6 วัดปอแดง จุดที่ 7 วัดป่าเขาภูหลวง จุดที่ 8 วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม จุดที่ 9 วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม ระยะทางทั้งหมด 639 กิโลเมตร ระยะเวลาการเดินทาง 11 ชั่วโมง 7 นาทีและต้นทุน 2,389 บาท

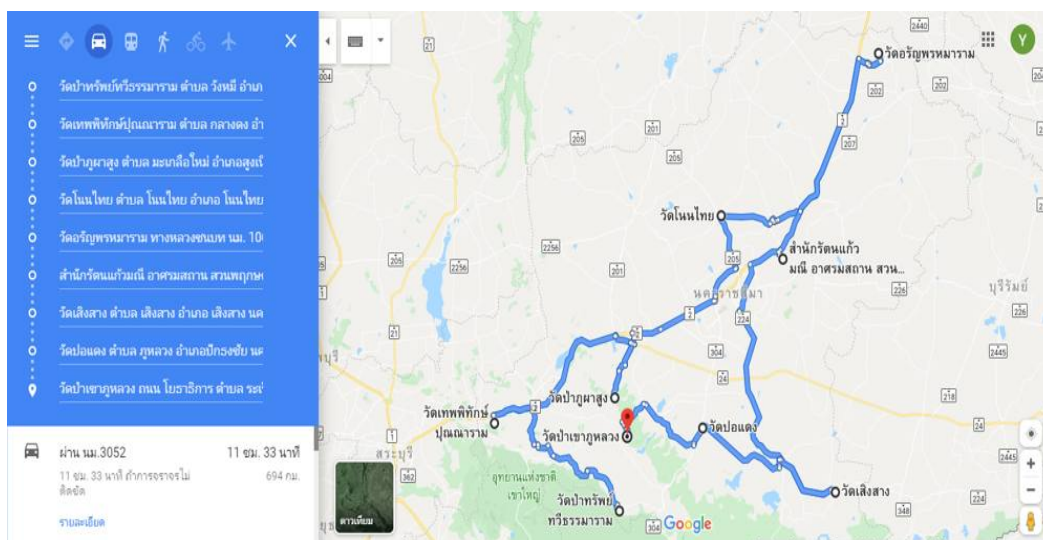
2.2 เส้นทางที่ 2 นักท่องเที่ยวเข้ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปที่ 2 เส้นทางที่ 2 นักท่องเที่ยวเข้ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากรูปที่ 2 พบว่า เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยวัดจำนวน 9 วัด โดยจุดเริ่มต้นจากจุดที่ 1 วัดโนนไทย จุดที่ 2 วัดป่าภูผาสอง จุดที่ 3 วัดป่าทรัพย์ทวี จุดที่ 4 วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม จุดที่ 5 วัดป่าเขาภูหลวง จุดที่ 6 วัดปอแดง จุดที่ 7 วัดเสิงสาง จุดที่ 8 สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครุบากฤษณะ อินทวิณโณ และจุดที่ 9 วัดอรัญพรหมาราม ระยะทางทั้งหมด 617 กิโลเมตรระยะเวลาการเดินทาง 10 ชั่วโมง 48 นาที และต้นทุน 2,306 บาท

2.3 เส้นทางที่ 3 นักท่องเที่ยวมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปที่ 3 เส้นทางที่ 3 นักท่องเที่ยวมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากรูปที่ 3 พบว่า เส้นทางโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ 3 โดยนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยวัดจำนวน 9 วัด โดยจุดเริ่มต้นจากจุดที่ 1 วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม จุดที่ 2 วัดเทพพิทักษ์ปุณณาราม จุดที่ 3 วัดป่าภูผาสอง จุดที่ 4 วัดโนนไทย จุดที่ 5 วัดอรัญพรหมาราม จุดที่ 6 สำนักรัตนมณี อาศรมสถาน สวนพฤกษศาสตร์ครุบากฤษณะ อินทวิณโณ จุดที่ 7 วัดเสิงสาง จุดที่ 8 วัดปอแดง และจุดที่ 9 วัดป่าเขาภูหลวง ระยะทางทั้งหมด 694 กิโลเมตร ระยะเวลาการเดินทาง 11 ชั่วโมง 33 นาที และต้นทุน 2,594 บาท

ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

งานวิจัยนี้สามารถนำข้อมูลประชาสัมพันธ์ต่อนักท่องเที่ยวเชิงพุทธที่เดินทางมายังจังหวัดนครราชสีมา

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการคำนวณต้นทุนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของรถประเภทอื่นของนักท่องเที่ยวนอกเหนือจากรถตู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). **วัดหลวงปู่สอน**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562, จาก <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=goDetail&id=503690&random=1495017927264>
- กศน.ตำบลวังไม้แดง. (2557). **แหล่งท่องเที่ยวในตำบลวังไม้แดง วัดอรัญพรหมาราม**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562, จาก <http://korat.nfe.go.th/WangMaiDaeng/?name=knowledge&file=readknowledge&id=31>
- คมชัดลึก. (2562). **นักปั่นร่วมงาน อายุวัฒนมงคล 65 ปี ครูบากฤษณะ อินทวัฒน์**. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.komchadluek.net/news/local/382247>
- จิรวรรณ ปลั่งพงษ์พันธ์. (2561). การนำระบบต้นฐานกิจกรรมมาใช้ในอุตสาหกรรมบริการ. **วารสารจันทร์เกษมสาร**, 24 (46), 80 – 93.
- ฉลอง พันธุ์จันทร์. (2561). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวิปัสสนากรรมฐานเพื่อพัฒนาเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม. **วารสารศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม**, 7(1), 243 – 267.
- ฐาปนี เพ็งสุข. (2561). การสร้างสื่อแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวรอยพระพุทธรูป โดยใช้ Google Maps API กรณีศึกษา: รอยพระพุทธรูปบัวบก จังหวัดอุดรธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 7 (1), 52 – 63.
- เทศบาลตำบลโนนไทย. (ม.ป.ป.). **วัดโนนไทย**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562, จาก <https://nonthai.go.th/สถานที่สำคัญในตำบล>.
- พระอาจารย์กัณหา สุขกาโม. (2556). **เกษตรกรรม**. นครราชสีมา: วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม, 44.
- พลเชษฐ์ พันธุ์พิทักษ์. (2557). **ชวนเที่ยว ‘วัดป่าภูผาสูง’ สงบ-สง่า-งาม ท่ามกลางธรรมชาติสวย ๆ แห่งเขาช้างหลวงโคราชบ้านเอ็ง**. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2562, จาก <http://moremove.com/mmV5/?p=14338>
- วิศรา สมเกียรติกุล, กมล เรืองเดช และบุญฤกษ์ บุญคง. (2562). แนวทางการจัดทำโปรแกรมประยุกต์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารวิชานวัตกรรมและสื่อสารสังคม**, 4 (2), 144 – 155.
- Blt Bangkok. (2561). **ท่องเที่ยวไทยสดใส กวาดรายได้แตะ 1 ล้านบาท**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.bltbangkok.com/News/ท่องเที่ยวไทยสดใส กวาดรายได้แตะ 1 ล้านบาท>.
- Tourism Authority of Thailand. (ม.ป.ป.). **นครราชสีมา**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562, จาก <https://thai.tourismthailand.org/Destinations/Provinces/นครราชสีมา/580>

พฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Safety Helmet Using Behavior of First-Year Students from Faculty of
Management Science, Surindra Rajabhat University

วิภาวี สุขสงวน¹ ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์² และนฤมล วลีประทานพร³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยและ 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ รายได้ และระยะเวลาในการขับขี่ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 ราย โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ Independent Sample t-test และ (One-Way ANOVA) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.832

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีศึกษาอยู่ในสาขาบัญชี มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51–3.00 มีรายได้ต่อเดือน 3,001–5,000 บาท ระยะเวลาขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นเวลานาน 5 ปีขึ้นไป พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุดคือ พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยรองลงมาคือ พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย และพฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย และด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยไม่แตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย และเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยไม่แตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการในการขับขี่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกันส่วนในด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย และด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างพบปัญหาอุปสรรคต่อการใช้หมวกนิรภัยในเรื่องหมวกนิรภัยมีสภาพไม่สมบูรณ์และมีข้อเสนอแนะเมื่อเห็นว่าหมวกนิรภัยชำรุดควรเลิกใช้แล้วซื้อใหม่

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย

Abstract

The objectives of this research report titled safety helmet were to 1) survey the safety helmet 2) compare the behavior according to their gender, income, and years of riding motorcycle, The data were collected among 178 students using questionnaire proved by its reliability score of

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³ อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

0.832. Statistics used in analyzing research data included frequency and percentage, arithmetic mean (\bar{X}), and standard deviation (SD). Research hypothesis were examined by t-test and F-test. The majority of respondents were female, belonged to accounting major, received 2.51-3.00 grade point average, earning 3,001-5,000 Baht per month, having 5 years experience of riding motorcycle or more. The highest safety helmet using behavior was in using manner aspect followed by time and occasion aspect and reason for using aspect respectively. In testing the research hypothesis, we found that gender difference led to significantly different behavior in time and occasion aspect but no significant difference in using manner aspect and reason for using aspect. Furthermore, difference in income led to significantly different behavior in time and occasion aspect and reason for using aspect, but no significant difference in using manner aspect. Finally, differences in years of riding bicycle led to significantly different behavior in time and occasion aspect but no significant difference in using manner aspect and reason for using aspect. The participants of this research found the most problematic part of using safety helmet was concerning to damaged condition of helmets, and recommended users to quit using them and purchase a new one.

Keywords : Safety Helmet Using Behavior

บทนำ

มีบางหลักฐานระบุว่าเมื่อ 900 ปีก่อนคริสตกาล ทหารเริ่มสวมหมวกนิรภัยที่ทำจากหนังหรือบรอนซ์ เพื่อป้องกันภัยขณะต่อสู้กับข้าศึกและมีการพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่ง เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ.1935 นาย ที.อี ลอเรนซ์ (T.E Lawrence) ได้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ คุณหมอฮยู คาม (Huge Calms) เจ้าของคนไข้ที่คอยดูแลอาการของเขารู้สึกเสียใจเป็นอย่างมากที่เขาได้เสียชีวิต จึงนำไปสู่การวิจัยและพัฒนาให้มีหมวกนิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายอย่างจริงจัง ในปี ค.ศ.1935 จนถึงปัจจุบันผู้คนต่างให้ความสำคัญกับการใช้หมวกนิรภัยเวลาขับขี่รถจักรยานยนต์กันมากขึ้น ไม่ว่าจะผู้ใหญ่หรือเด็กจึงมีการออกแบบลวดลายต่างๆ มากมายที่เห็นได้ในปัจจุบันส่วนในประเทศไทย คำว่า หมวกนิรภัย ที่แปลว่าหมวกกันกระแทกนั้น เป็นศัพท์บัญญัติของหมวกกันนิรภัยที่เป็นคำพูดติดปากของคนทั่วไป อาจเพราะมีความหมายตรงตัวที่หมายถึง การกันกระแทกไม่ให้น็อคนั่นเองแล้วมีสถิติจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระบุว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตมากที่สุดจากการใช้รถ 2 ล้อซึ่ง 88% ของผู้เสียชีวิตเกิดจากการไม่ได้สวมหมวกนิรภัย (www.praewpan2536.wordpress.com[ออนไลน์] สืบค้นวันที่ 3 ธันวาคม 2561)

ปัจจุบันรถจักรยานยนต์จัดเป็นพาหนะที่ประชาชนให้ความนิยมกันอย่างมากในการเดินทางสัญจร เนื่องจากมีราคาถูก ขับขี่ง่าย สะดวก ประหยัดน้ำมัน และมีความคล่องตัวในการทำงาน แต่อันตรายของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ก็สูงเช่นกันดังคำพูดที่ว่า “เนื้อหุ้มเหล็ก” ไม่บาดเจ็บก็ตาย เมื่อเกิดอุบัติเหตุผู้ขับขี่และผู้โดยสารมักจะพุ่งลอยไปข้างหน้าโอกาสที่ศีรษะจะกระแทกวัตถุข้างหน้ามีมากจะทำให้เกิดการบาดเจ็บที่ศีรษะและสมอง ที่ส่งผลให้เกิดความพิการและอันตรายต่อชีวิตได้ หมวกนิรภัยเป็นอุปกรณ์สำคัญในการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นบริเวณศีรษะได้เป็นอย่างดีจากสถิติพบว่า เมื่อเกิดอุบัติเหตุผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัยจะได้รับบาดเจ็บ

บริเวณศีรษะมากกว่าผู้ที่สวมหมวกนิรภัยถึง 2-3 เท่า (www.rvp.co.th[ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561) อีกทั้งจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนจากกรมการขนส่งทางบกพบว่า 80% เกิดจากความประมาทโดยรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด คือ จักรยานยนต์ 86% เสียชีวิตเพราะไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อเกิดอุบัติเหตุ หมวกนิรภัยสามารถป้องกันศีรษะของผู้ขับขี่โดยอาศัยการดูดซับและถ่ายเทแรงกระแทกของวัสดุ วัสดุชั้นนอกหรือ “shell” ทำหน้าที่การป้องกันการเจาะกระแทกของวัสดุแหลมคมและป้องกันการเสียดสีอย่างแรง โดยดูดซับแรงกระแทกชั้นต้นที่เกิดจากอุบัติเหตุถ้าหากไม่สวมในขณะขับขี่ เมื่อลองนึกภาพตามศีรษะของคุณจะไม่ได้รับการปกป้องใดๆเลยเมื่อกระแทกพื้นย่อมเกิดบาดแผลหรือแตก หรืออาจถูกรถลากยาวไปหลายร้อยเมตรก็เป็นได้ การเลือกหมวกนิรภัยเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่ มีมาตรฐานกำหนดในแต่ละประเทศสำหรับประเทศไทยได้กำหนดเป็นมาตรฐาน มอก. 369-2539 โดยมาตรฐานได้กำหนดลักษณะที่สำคัญของหมวกนิรภัยไว้หลายประการเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดอุบัติเหตุต่อศีรษะของผู้สวมใส่เป็นสิ่งสำคัญ เช่น หมวกนิรภัยมาตรฐานต้องมีความแข็งแรง น้ำหนักเบาไม่เกิน 2 กิโลกรัม มีรูระบายอากาศ มีช่องฟังเสียง บังลมต้องเป็นวัสดุโปร่งใสและไม่มีสี หมวกนิรภัยที่ผลิตขึ้นมาจึงต้องมีการทดสอบตามมาตรฐานก่อนที่จะออกจำหน่าย ได้แก่ การทดสอบแรงกระแทกและความสามารถในการดูดซับแรงกระแทก ความทนทานต่อการเจาะทะลุจากวัตถุมีคม ผู้สวมใส่หมวกนิรภัยควรพิจารณาถึงขนาดที่พอดีกับศีรษะและความกระชับของสายรัดได้คาง (www.rabbitfinance.com[ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561)

การสวมหมวกนิรภัยสามารถป้องกันฝุ่น แสงแดดหรือฝนตกและการเกิดอุบัติเหตุลดโอกาสการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บหรือกระแทกของศีรษะได้อีกด้วย ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งมีอายุระหว่างในช่วง 18-19 ปี เป็นช่วงอายุที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด นักศึกษากลุ่มนี้จะมีรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางมาศึกษาเล่าเรียนหรือใช้ในชีวิตประจำวัน แต่มักจะไม่ค่อยสวมหมวกนิรภัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมและยังผิดกฎหมายจราจร ซึ่งการสวมหมวกนิรภัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ช่วยลดระดับความรุนแรงของอุบัติเหตุและเป็นการส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัยอย่างถูกต้องตามกฎหมายจราจร และการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัยต่อไป (กรมการขนส่งทางบก : 2561)

เนื่องจากนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีการสวมหมวกนิรภัยน้อยลง เกิดจากพฤติกรรมหลายด้าน เช่น ด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย ด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย ด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัย พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้เป็นปัญหาในการสวมหมวกนิรภัย เช่นเดียวกันกับทางคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้มองเห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 ที่มีการสวมหมวกนิรภัยจำนวนน้อยลง จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงต้องการสำรวจว่าเพราะเหตุใดจึงไม่สวมหมวกนิรภัย มีหมวกนิรภัยหรือไม่ มีปัญหาในด้านใดมากที่สุดในการสวมหมวกนิรภัย เพื่อเป็นข้อมูลในการสำรวจปัญหาของนักศึกษา ชั้นปีที่1 ว่ามีพฤติกรรมสวมหมวกนิรภัยเป็นอย่างไร และบอกถึงความสำคัญของการสวมหมวกนิรภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ รายได้ และระยะเวลาในการขับขี่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร

ประชากรผู้วิจัยได้กำหนดประชากรแบบเฉพาะเจาะจงคือนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 178 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2561)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประกอบไปด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้แก่ เพศ, สาขาที่ท่านกำลังศึกษา, เกรดเฉลี่ยสะสม, รายได้ต่อเดือน, ระยะเวลาที่ท่านขับขี่รถจักรยานยนต์มาเป็นเวลานานเท่าใด, ท่านมีรถจักรยานยนต์หรือไม่, ท่านมีหมวกนิรภัยหรือไม่, ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หมวกนิรภัยจากแหล่งใด, ท่านเคยถูกจับเพราะไม่สวมหมวกนิรภัย, เคยเสียค่าปรับเพราะไม่สวมหมวกนิรภัย, ใบอนุญาตในการขับขี่รถจักรยานยนต์, และท่านเคยประสบอุบัติเหตุในการขับขี่รถจักรยานยนต์หรือไม่ ข้อคำถามเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย และพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม จำนวน 178 ราย ระหว่างวันที่ 9 เดือนมกราคม พ.ศ. 2562 ถึง วันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ.2562จนครบตามจำนวนที่ต้องการ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบให้เรียบร้อยแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาใช้สูตรครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้ Independent Sample t-test และ (One-Way ANOVA) ใช้วิเคราะห์สำหรับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ รายได้ และระยะเวลาในการขับขี่เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยโดยวิธีพรรณนา

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์โดยผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาอยู่สาขาบัญชี เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51 - 3.00 รายได้ต่อเดือน 3,001 - 5,000 บาทระยะเวลาขับขี่รถจักรยานยนต์มาเป็นเวลานาน 5 ปีขึ้นไปมีรถจักรยานยนต์มีหมวกนิรภัยเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หมวกนิรภัยจากแหล่งมหาวิทยาลัยเคยถูกจับเพราะไม่สวมหมวกนิรภัยไม่เคยเสียค่าปรับเพราะไม่สวมหมวกนิรภัยมีใบอนุญาตในการขับขี่รถจักรยานยนต์เคยประสบอุบัติเหตุในการขับขี่รถจักรยานยนต์

2. พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ของพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ในภาพรวม

พฤติกรรม	\bar{X}	SD.	ระดับพฤติกรรม
1.ด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย	3.72	0.64	ทำสม่ำเสมอ(3-5 วันครั้ง)
2. พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย	3.12	0.71	ทำบางครั้ง(อาทิตย์ละครั้ง)
3. พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัย	3.88	0.60	ทำสม่ำเสมอ(3-5 วันครั้ง)
รวม	3.57	0.45	ทำสม่ำเสมอ(3-5 วันครั้ง)

ตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ได้แก่พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัย (\bar{X} = 3.88) รองลงไป ได้แก่ พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย (\bar{X} = 3.72) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย (\bar{X} = 3.12)

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในระดับทำสม่ำเสมอ (3-5 วันครั้ง) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าคะแนนทีของพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	
1. พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย	3.54	0.77	3.77	0.59	1.919
2. พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย	3.08	0.80	3.13	0.69	0.339
3. พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัย	3.86	0.62	3.88	0.60	0.164
รวม	3.50	0.54	3.59	0.43	1.116

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างรายได้กับพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มรายได้	1.383	4	0.346	1.692
ภายในกลุ่มรายได้	34.334	168	0.204	
รวม	35.717	172		

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างระยะเวลาการในการขับขี่กับพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มระยะเวลาในการขับขี่	2.563	3	0.854	4.383*
ภายในกลุ่มระยะเวลาในการขับขี่	33.138	170	0.195	
รวม	35.702	173		

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การทดสอบแตกต่างระหว่างคู่ของระยะเวลาการในการขับขี่กับพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย

ระยะเวลาการในการขับขี่	ค่าเฉลี่ย	1	2	3	4
		3.46	3.63	3.74	3.45
ต่ำกว่า 1 ปี	3.46		0.16	0.27*	0.01
1 - 3 ปี	3.63			0.10	0.18*
4 - 5 ปี	3.74				0.28*
5 ปีขึ้นไป	3.45				

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่ต่ำกว่า 1 ปีมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมแตกต่างกันกับนักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่ 4 - 5 ปี นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มี

ระยะเวลาการในการขับขี่ 1 - 3 ปีมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมแตกต่างกันกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่ 5 ปีขึ้นไปและ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่ 4 - 5 ปีมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมแตกต่างกันกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่ 5 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นๆ พบว่ามีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกัน ส่วนในด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย และด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย และเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกัน ส่วนในด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการในการขับขี่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยแตกต่างกันส่วนในด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย และด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

1. พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด เมื่อท่านขับขีรถจักรยานยนต์ในระยะทางไกลๆ ท่านจะสวมหมวกนิรภัย ($\bar{x} = 4.07$) เนื่องจากคนส่วนใหญ่สวมหมวกนิรภัยในระยะทางไกลๆ เพื่อป้องกันแสงแดด มลพิษ และเพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง พลไชย และ อุทัยวรรณ สุภิมานิล. (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยนครพนม ด้านพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย พบว่ารู้สึกปลอดภัยมากขึ้น หากต้องเดินทางในระยะไกล กลัวว่าจะถูกจับ ถ้าไม่ใส่หมวกนิรภัยตามที่กฎหมายกำหนด ความเข้มงวดและความต่อเนื่องของการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยน้อยที่สุด ท่านไม่เคยสวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่หรือโดยสารในเวลากลางคืน เนื่องจากไม่สะดวกและมองไม่ค่อยเห็นกระจกมีดจึงไม่ค่อยนิยมสวมหมวกนิรภัยในเวลากลางคืน

2. พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ท่านสวมหมวกนิรภัยเพื่อป้องกันฝุ่น แสงแดด ฝน และแมลงต่างๆ ($\bar{x} = 4.06$) เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ใส่หมวกนิรภัยมาหลายเพื่อป้องกันฝุ่น และแมลงต่างๆไม่ให้เข้าตาหรือจุมูกสุดดม เพราะไม่ดีต่อสุขภาพ ป้องกันใบหน้าจากแสงแดดไม่ให้ดำคล้ำ เวลาหน้าฝนสามารถมาหลายได้โดยใช้หมวกนิรภัยกันเปียกได้ไม่ให้น้ำฝนกระแทกหน้าแรงจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรลักษณ์ สวยรูป และขวัญจุฑาร คำเหล็ก. (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคติของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่มีต่อการสวมหมวกกันน็อค พบว่านักศึกษาเลือกสวมหมวกนิรภัยเพราะช่วยในการป้องกันฝุ่นละออง ฝุ่นควันจากหมวกดำ หรือควันท่อไอเสีย และหมวกนิรภัยที่มีกระจกยังช่วยในเรื่องกันแมลงบินมาชน หรือบินเข้าตาได้อย่างดี พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านเหตุผลในการใช้

หมวกนิรภัยน้อยที่สุด ท่านสวมหมวกนิรภัยเพราะผู้ปกครองบังคับ เนื่องจากผู้ปกครองเป็นห่วงความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษาจึงบังคับให้สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและรักษาความปลอดภัยแก่ตัวนักศึกษา

3. พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ท่านสวมหมวกนิรภัยที่มีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ ($\bar{x} = 4.24$) เนื่องจากการเลือกหมวกนิรภัยให้เหมาะกับศีรษะก็จำเป็นเพราะเพื่อให้ผู้สวมใส่สบายและหมวกนิรภัยไม่แน่นจนอึดอัดเกินไปมีความคล่องตัวในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตภา เรือนใจมัน. (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมสวมหมวกนิรภัยในการเดินทางของเด็กวัยก่อนเรียน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสมศรี แสงแจ่ม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าส่วนใหญ่ไม่สวมหมวกนิรภัยเพราะรำคาญ ร้อน อึดอัด และรู้สึกหนักศีรษะ พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยน้อยที่สุด ท่านจะเปลี่ยนหมวกนิรภัยทุกๆ 3 ปี เนื่องจากเพื่อประสิทธิภาพความเป็นมาตรฐานของหมวกนิรภัยและความปลอดภัยของผู้สวมใส่จึงต้องเปลี่ยนหมวกนิรภัยทุกๆ 3 ปี

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า นักศึกษาหญิงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยค่าถึงความปลอดภัยในการเดินทางในช่วงกลางวันและกลางคืน การซ้อนท้ายกันกับเพื่อน การเดินทางระยะที่ไกล-ไกล ก็สวมหมวกนิรภัยอยู่ทุกครั้ง มากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งจะสวมบ้างไม่สวมบ้างไม่ได้ถึงความปลอดภัยเน้นความสะดวกสบายของตนเองเป็นหลัก ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ กาญจน์กรอง สุธังคะ. (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมขับขี่ของวัยรุ่นที่มีผลต่อความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ พบว่า พฤติกรรมขับขี่ของวัยรุ่นไม่ว่าจะเพศชายหรือเพศหญิงล้วนแต่มีความเสี่ยงต่อการใช้รถใช้ถนน กลุ่มวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความศึกษาคะนองในการใช้ความเร็วบนท้องถนน จึงต้องป้องกันความเสี่ยงโดยการให้สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ใช้รถจักรยานยนต์

นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย และ พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า นักศึกษาหญิงมีรายได้ที่มากเพราะนักศึกษาหญิงมีค่าหอพัก ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ มากกว่านักศึกษาชายซึ่งรายได้จะพอเหมาะกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวเล็กน้อยตามที่ผู้ปกครองให้ในแต่ละเดือน ขึ้นอยู่กับฐานะทางบ้านหรือครอบครัวของละบุคคลว่ารายได้มีมากหรือน้อย จึงจะมีกำลังซื้อหมวกนิรภัยมาสวมใส่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัญญา กล้าเกิด. (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่1-3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่าฐานะทางครอบครัวของแต่ละคนต่างกัน จึงอาจส่งผลต่อค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของนักศึกษา ทำให้ไม่สามารถซื้อหมวกนิรภัยมาใช้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ได้ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ทุกคนในสังคมต้องสนใจในปัญหาทางด้านความปลอดภัยมากขึ้น ผู้ที่มีบทบาทเป็นพ่อแม่ต่างสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจะป้องกันไม่ให้ตนเอง และครอบครัวต้องประสบอุบัติเหตุ

นักศึกษาชั้นปีที่1ที่มีระยะเวลาการในการขับขี่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการขับขี่รถจักรยานยนต์มากกว่า 5 ปีจะมีการขับขี่รถจักรยานยนต์ด้วยความระมัดระวัง และมีพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎของจราจรอย่างเคร่งครัดเนื่องจากมีประสบการณ์ในการขับขี่รถจักรยานยนต์มาก รับรู้ถึงการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ทำให้ตระหนักถึงความปลอดภัยของการขี่รถจักรยานยนต์โดยจะสวมหมวกนิรภัยก่อนจะขับขี่รถจักรยานยนต์ทุกครั้งและต้องมีใบอนุญาตขับขี่ ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการขับขี่น้อยกว่า 1-3 ปี จะไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของการขับขี่รถจักรยานยนต์ จะขับขี่รถจักรยานยนต์ตามความเคยชิน ความมั่งง่ายของตนเอง บางครั้งมีการฝ่าฝืนกฎจราจร เช่น ฝ่าสัญญาณไฟแดง ขับรถย้อนศร เป็นต้น ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงศ์ หอมดี และกมล สุปรียาสนพร. (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในการสวมหมวกนิรภัยของประชาชนกรณีศึกษาเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าสวมหมวกนิรภัยขนาดขับขี่รถจักรยานยนต์เมื่อเดินทางระยะไกล เลือกสวมหมวกนิรภัยที่สวยงามและเมื่อเส้นทางที่เดินทางผ่านมีการจราจรพลุกพล่านจะสวมหมวกนิรภัยและแนะนำให้ผู้อื่นสวมตาม ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำไ้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านช่วงเวลาหรือโอกาสในการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อท่านขับขี่รถจักรยานยนต์ในระยะไกลๆ ท่านจะสวมหมวกนิรภัย ดังนั้น นักศึกษาต้องฝึกตนเองให้มีวินัยในการสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์หรือนั่งซ้อนท้ายโดยสารรถจักรยานยนต์ ระยะทางใกล้-ไกลหรือช่วงเวลากลางวันและกลางคืนก็ควรสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเพื่อความปลอดภัย

2. พฤติกรรมด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านเหตุผลในการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ได้แก่ท่านสวมหมวกนิรภัยเพื่อป้องกันฝุ่นแสงแดดฝน และแมลงต่างๆ ดังนั้น นักศึกษาป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อดวงตาและจมูกที่สุดตมไป การสวมหมวกนิรภัยนั้นเป็นการทำตามกฎจราจรของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อป้องกันไม่ให้เสียค่าปรับในภายหลังหากพบเจ้าหน้าที่ตั้งด่านจราจรและหากเกิดอุบัติเหตุก็จะป้องกันศีรษะของผู้สวมใส่

3. พฤติกรรมด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยด้านวิธีการใช้หมวกนิรภัยมากที่สุด ได้แก่ท่านสวมหมวกนิรภัยที่มีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดอบรมแก่นักศึกษาเรื่องวิธีการใช้หมวกนิรภัยให้ละเอียดเพื่อจะได้เป็นความรู้ในการใช้หมวกนิรภัยและการทำตามกฎจราจรของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การเลือกหมวกนิรภัยที่ได้รับมาตรฐานอุตสาหกรรม(มอก.)ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกซื้อหมวกนิรภัยที่ความปลอดภัยต่อนักศึกษาเองขนาดที่เหมาะสมกับศีรษะการดูแลเก็บรักษาหมวกไว้ที่ที่ปลอดภัยเพื่ออายุการใช้งานที่ยืนยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของโรงเรียนมัธยมในเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยได้อย่างชัดเจน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนต่างๆ เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่นักศึกษาสังกัด หรือหน่วยงานที่จะต้องเป็นผู้ใช้บัณฑิตในอนาคต
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาและจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมการขนส่งทางบก. (2561). **หมวกนิรภัยความปลอดภัยของผู้ใช้จักรยานยนต์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.rvp.co.th>.
- กาญจนากรอง สุธังคะ. (2558). **การศึกษาพฤติกรรมการขับขี่ของวัยรุ่นที่มีผลต่อความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้จักรยานยนต์**. หลักสูตรวิศวกรรมขนส่งบัณฑิต สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- จิตาภา เรือนใจมัน. (2558). **การศึกษาพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยในการเดินทางของเด็กวัยก่อนเรียน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสมศรี แสงแจ่ม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีลบุรี จังหวัดชลบุรี**. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีลบุรี. 2(2) : 99.
- ณัฐบดี วิริยาวัฒน์ และสุรชาติ สินวรรณ. (2555). **พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยในการป้องกันอุบัติเหตุของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 5(2) : 65.
- บรรจง พลไชย และอุทัยวรรณ สุกิมานิล. (2554). **การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม**. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(1): 45.
- พรลักษณ์ สวยรูป และขวัญจุฑาร คำเหล็ก. (2559). **ทัศนคติของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่มีผลต่อการสวมหมวกกันน็อกนิรภัย**. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- แพรวพันธ์ รุ่งกลิ่น. (2559). **ประวัติหมวกกันน็อก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561, จาก <https://praewpan2536.worxdpress.com>.
- วุฒิพงศ์ หอมดี และกมล สุปรียสนพร. (2558). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมผู้ขับขี่จักรยานยนต์ในการสวมหมวกนิรภัยของประชาชนกรณีศึกษาเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ**. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. 4(3). 678.
- สุกัญญา กล้าเกิด. (2560). **พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง
ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
Factors Contributing to Further Education at the Bachelor's Level of
High School Students at Kampaeng School in Samrong Sub-District,
Uthumphon Phisai District, Sisaket Province

ณัฐชัชวัญช์ นิมานวล¹, ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์² และนภาพรรณ พัฒนฉัตรชัย³

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้องในครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 284 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ F-test โดยเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.806 ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 17 ปี ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวโดยเฉลี่ย 2 คน ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง 5,000-10,000 บาท แหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการศึกษาได้รับจากผู้ปกครอง ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยส่วนตัวตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านครอบครัว และด้านเศรษฐกิจต่างกัน ส่วนในด้านส่วนตัว และด้านสังคม ไม่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวต่างกัน ส่วนในด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจไม่ต่างกันในระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างพบปัญหาและอุปสรรคต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ในด้านการเงินเพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อไม่เพียงพอ โดยมีข้อเสนอแนะเห็นควรให้มีทุนการศึกษาต่อ เช่น ทุนเรียนดี ทุนยากจน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อ

¹ Business Administration Student Master of Business Administration* E-mail: natchawannimnunu@gmail.com

^{2, 3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study factors contributing to further education at the bachelor's level of high school students at Kampaeng School in Samrong sub-district, Uthumphon Pisai, Sisaket province; 2) to compare factors contributing to further education at the bachelor's level based on cumulative GPA, number of brothers/sisters in the family, and monthly income of the family; and 3) to study problems and suggestions related to further education at the bachelor's level. A questionnaire with 0.806 of total reliability was distributed to 284 respondents for data collection. Statistics used for data analysis were mean \bar{X} and standard deviation (S.D.) and F-test was employed for hypothesis testing. The study found that:

Most respondents are female and are 17 years old. They are now studying in Matthayomsuksa 6 with a cumulative GPA during 2.51-3.00. Generally, they have 2 brothers/sisters and their parents are agriculturists with the monthly income of the family is about 5,000-10,000 baht. Further, most respondents also revealed that the source of money used in education is from parents. The most important factor contributing to further education at the bachelor's level is the economic factor, followed by the family factor, the social factor, and the individual factor, respectively. According to the hypothesis testing, it is found that the sample group with different cumulative GPA has different factors contributing to further education at the bachelor's level in term of individual factor, family factor, social factor, and economic factor. On the other hand, the sample group with different numbers of brothers/sister has different factor contributing to further education at the bachelor's level in terms of family factor and economic factor. However, there are no differences among the sample group with different numbers of brothers/sisters in terms of individual factor, and social factor. Moreover, the study also showed that the sample group with different monthly income of the family has different factors contributing to further education at the bachelor's level in terms of individual factor and family factor while there are no differences in terms of social factor and economic factor at 0.05 of statistical level. In term of problems contributing to further education at the bachelor's level, the participants showed that there is a problem about money for further education. As a result, they recommended that there should be a scholarship to support further education.

Keyword: factors contributing to further education

บทนำ

ความสำคัญของการศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของเรา ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จะเห็นว่าการศึกษามีความหมาย คือเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องต่างๆ และเป็นการพัฒนาบุคคลผู้ศึกษาเองให้มีความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรม การศึกษานับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การศึกษาเป็น

ปัจจัยที่ 5 ของการดำเนินชีวิตของคนทุกคน การศึกษาร่างคนให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิตและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกันและจะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดี มีความสุข การศึกษาขั้นพื้นฐานของสังคมสมัยนี้ต้องเรียนกันอย่างน้อย 12 ปี จึงจะเพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (บุญทิพย์ เสพสุข และ เสาวนันท์ กงทอง : 2559) ในระยะเวลาที่ผ่านมาคุณภาพการศึกษามีสภาพด้อยลงมากยิ่งขึ้น วัฒนธรรมองค์กรยังเหมือนเดิม เป็นระบบราชการการศึกษา อนุรักษ์นิยม และติดกรอบการทำงานเชิงระเบียบกฎเกณฑ์ หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ยังคงยึดเนื้อหาและครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดเวลา ความเหลื่อมล้ำเชิงคุณภาพการศึกษาไทยยังปรากฏความแตกต่างมากยิ่งขึ้น ขาดแคลนครู ทรัพยากร งบประมาณ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ห่างไกลในชนบท เด็กและเยาวชนมีปัญหาเชิงพฤติกรรมมากขึ้นเด็กจำนวนมากกำลังถูกบีบให้ออกจากโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน เข้าสู่วงจรอบายมุขของสังคมเด็กและเยาวชนในปัจจุบันจึงขาดบุคคล ขาดสถาบัน ขาดพื้นที่ ขาดนโยบาย ที่จะช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง (วรวรรณ ทรวงวาจา : 2561) เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนกำแพงเลือกที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมีจำนวนลดน้อยลง เกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสังคม ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เป็นปัญหาในการตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อ เช่นเดียวกับกับทางโรงเรียนกำแพง ได้มองเห็นถึงความสำคัญของการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนที่มีจำนวนลดน้อยลง จึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของนักเรียนและมีการส่งเสริมด้านการแนะแนวให้กับนักเรียนที่มีความสนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีอย่างต่อเนื่อง เพื่อถามความสนใจของนักเรียนว่ามีความสนใจด้านใด ต้องการการศึกษาต่อที่ใด เพื่อแนะนำแนวทางในการตัดสินใจให้กับนักเรียนโรงเรียนกำแพงได้เลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้องในครอบครัว และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษที่มีต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 981 ราย (ข้อมูล ปีการศึกษา 2561) ดั่งมีรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 284 ราย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรหาไร้ ยามาเน่ วิธีการสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบสัดส่วน เป็นการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ถูกแบ่งเป็นส่วนตามชั้นเรียน และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญแบบไม่มีเกณฑ์ อาศัยความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีประกอบไปด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหมะพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ เพศ, อายุ, ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับชั้น, เกรดเฉลี่ยสะสม, จำนวนพี่น้องในครอบครัว, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ต่อเดือนของครอบครัว, แหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหมะพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหมะพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหมะพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม จำนวน 284 ราย ด้วยวิธีการสุ่มแบบสัดส่วนและสุ่มแบบบังเอิญ ระหว่างวันที่ 9 เดือนมกราคม 2562 ถึงวันที่ 23 เดือนมกราคม 2562 จนครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วจะนำแบบสอบถามดังกล่าวมาลงรหัสตามคู่มือเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้แก่การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตรของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ใช้วิเคราะห์สำหรับเปรียบเทียบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้องในครอบครัว และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีโดยวิธีการพรรณนา

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหลาบบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยผลวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 17 ปี ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 มีพี่น้องในครอบครัวโดยเฉลี่ยจำนวน 2 คน ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรกรรมรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง 5,000-10,000 บาท และแหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการศึกษาได้รับจากผู้ปกครอง

2. ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอกุหลาบบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

ปัจจัย	\bar{X}	SD.	แปลผล
ด้านส่วนตัว	4.02	0.66	มาก
ด้านครอบครัว	3.73	0.55	มาก
ด้านสังคม	3.94	0.73	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	4.36	0.51	มาก
รวม	4.01	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) รองลงไปได้แก่ ด้านส่วนตัว ($\bar{X} = 4.02$) ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 3.94$) และปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับโดยมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านส่วนตัวมากที่สุดคือต้องการประสบการณ์ใหม่ๆจากการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.23$) ปัจจัยด้านครอบครัวมากที่สุดคือ ตัดสินใจเลือกเรียนต่อเพราะความต้องการของครอบครัว ($\bar{X} = 4.16$) ปัจจัยด้านสังคมมากที่สุดคือ ตัดสินใจเลือกเรียนต่อเพราะอาจารย์แนะนำ ($\bar{X} = 4.07$) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจมากที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.54$)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสม	9.742	5	1.948	11.268*
ภายในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสม	48.072	278	0.173	
รวม	57.814	283		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ของเกรดเฉลี่ยสะสมกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

เกรดเฉลี่ยสะสม	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย					
		3.49	3.41	3.86	3.99	4.09	4.21
1. ต่ำกว่า 1.50	3.49		0.07	0.37	0.49*	0.60*	0.72*
2. 1.50 – 2.00	3.41			0.45*	0.57*	0.68*	0.79*
3. 2.01 – 2.50	3.86				0.12	0.22*	0.34*
4. 2.51 – 3.00	3.99					0.10	0.22*
5. 3.01 – 3.50	4.09						0.11
6. 3.51 – 4.00	4.21						

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 1.50-2.00 มีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 3.01-3.50 และ 3.51-4.00 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 1.50-2.00 มีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-2.50 2.51-3.00 3.01-3.50 และ 3.51-4.00 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-2.50 มีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 และ 3.51-4.00 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 มีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.51-4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นๆ พบว่ามีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มจำนวนพี่น้องในครอบครัว	0.531	4	0.133	0.645
ภายในกลุ่มจำนวนพี่น้องในครอบครัว	57.215	278	0.206	
รวม	57.746	282		

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวแตกต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างรายได้ต่อเดือนของครอบครัวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มรายได้ต่อเดือนของครอบครัว	2.682	5	0.536	2.705
ภายในกลุ่มรายได้ต่อเดือนของครอบครัว	55.132	278	0.198	
รวม	57.814	283		

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภอ อุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจต่างกันจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านครอบครัว และด้านเศรษฐกิจต่างกันส่วนในด้านส่วนตัว และด้านสังคม ไม่ต่างกันส่วนรายได้ของครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวต่างกันส่วนในด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจไม่ต่างกัน

4. ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะของการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี พบว่า มีปัญหาในด้าน การเงินเพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อ มีเงินไม่เพียงพอ โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่อง ควรจัดให้มีการมอบทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ฐานะทางบ้านยากจน

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการศึกษาระดับปริญญาตรี ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ (n =26)

ปัญหาอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
1. การเงิน	10	38.5
2. ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ	4	15.4
3. การเดินทาง	6	23.1
4. การสอบเข้า	4	15.4
5. หนี้สิน	1	3.8
6. ไม่รู้จะเรียนต่อที่ไหน	1	3.8
รวม	26	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคเรื่อง ด้านการเงิน จำนวน 10 ราย (คิดเป็น ร้อยละ 38.5) รองลงไปได้แก่ ปัญหาอุปสรรคเรื่องการเดินทาง การสอบเข้า และค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ จำนวน 6 ราย

และ 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 23.1 และ 15.4) ตามลำดับ ส่วนที่มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุดได้แก่เรื่อง หนี้สิน และไม่รู้จะเรียนต่อที่ไหน จำนวนอย่างละ 1 ราย (คิดเป็นร้อยละ 3.8)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอกุหลาบบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

(n =25)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทุนกู้ยืมเรียน	10	40.0
2. หารายได้พิเศษ	4	16.0
3. ต้องการหอพักในราคาไม่แพง	1	4.0
4. การเตรียมความพร้อมในการสอบ	4	16.0
5. อยากให้มีการแนะแนวการเรียนต่อ	1	4.0
6. ต้องการมหาวิทยาลัยที่ใกล้บ้าน	5	20.0
รวม	25	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเรื่องทุนกู้ยืมเรียน จำนวน 10 ราย (คิดเป็นร้อยละ 40.0) รองลงไปได้แก่ ข้อเสนอแนะเรื่องต้องการมหาวิทยาลัยที่ใกล้บ้าน หารายได้พิเศษ และการเตรียมความพร้อมในการสอบ จำนวน 5 ราย และ 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 16.0) ตามลำดับ ส่วนที่มีข้อเสนอแนะน้อยที่สุดได้แก่เรื่อง ต้องการหอพักในราคาไม่แพง และอยากให้มีการแนะแนวการเรียนต่อ จำนวนอย่างละ 1 ราย (คิดเป็นร้อยละ 4.0)

อภิปรายผล

ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภอกุหลาบบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านส่วนตัวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมากที่สุดในเรื่อง ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆจากการศึกษาต่อ ($\bar{x} = 4.23$) เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความแตกต่างกับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยสิ้นเชิง การศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นผู้เรียนต้องศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีปัจจัยต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้องเช่น กลุ่มเพื่อนสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทำให้ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ซึ่งสอดคล้องกับ ธารินี พัทธเจริญพงศ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หลักสูตรนานาชาติของนักศึกษาชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่านักศึกษาชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนบุคคล คือการวางแผนทางให้ตนเองพัฒนาไปสู่เป้าหมายในชีวิต การมีโอกาสได้พบเพื่อนใหม่ๆหลายเชื้อชาติ ต้องการหาประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในต่างแดน และต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ปัจจัยด้านส่วนตัวที่เอื้อต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด ได้แก่ เรื่องมีที่พักอาศัยใกล้กับสถานศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเมืองใหญ่และนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในต่างอำเภอทำให้การเลือกศึกษาต่อนั้นไม่ว่าบ้านหรือที่พักอาศัยจะอยู่ใกล้หรือไกลมหาวิทยาลัยก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

2. ปัจจัยด้านครอบครัวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมากที่สุดในเรื่อง เลือกเรียนต่อเพราะความต้องการของครอบครัว ($\bar{x} = 4.16$) แสดงว่าอิทธิพลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับที่สูงๆ จะทำให้ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และจะทำให้มีอาชีพการทำงานที่ดีได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมและสร้างชื่อเสียงให้กับครอบครัวอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทิพย์ เสพสุข และเสาวนันท กงทอง. (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนโนนเทพ ตำบลหนองเทพ อำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่านักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านครอบครัวในเรื่อง ท่านเลือกเรียนต่อเพราะความต้องการของครอบครัว แสดงว่าครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจ ครอบครัวส่วนใหญ่มักอยากให้ลูกเรียนต่อในระดับที่สูงๆ เพื่อที่ลูกจะได้มีอาชีพดีในอนาคต ดังนั้นในการเลือกเรียนต่อมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของผู้ปกครอง เนื่องจากมีความเห็นว่าการเรียนต่อในระดับปริญญาตรี จะทำให้บุตรหลานมีโอกาสได้งานดีๆ ทำมีเงินเดือนสูง เป็นที่เชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล ปัจจัยด้านครอบครัวที่เอื้อต่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุดในเรื่อง เลือกเรียนต่อเพราะมีทุนกู้ยืม พบว่าทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อในระดับปริญญาตรี เพราะเวลานักเรียนให้ความสำคัญกับสาขาวิชาที่ตนเองเลือกและมหาวิทยาลัยที่ตนเองสนใจมากกว่าเรื่องการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษา

3. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมากที่สุดในเรื่อง ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเพราะอาจารย์แนะนำ ($\bar{x} = 4.07$) แสดงว่าอาจารย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเด็กและยังเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการที่อาจารย์แนะนำการศึกษาต่อเป็นส่วนช่วยในการให้นักเรียนรู้จักเลือกและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในเรื่องการศึกษาของตน และยังช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนการศึกษาของตนได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วรวรรณ ทรงวาจา. (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่านักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสังคมในเรื่อง ท่านเลือกเรียนต่อเพราะความนิยมของสถาบัน เนื่องจากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงมีผลต่อการศึกษาต่อเพราะยังจบการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงก็ยังมีโอกาสในอาชีพการงานที่มากขึ้นต่อไปในอนาคต ปัจจัยด้านสังคมที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีน้อยที่สุดในเรื่อง เลือกเรียนต่อเพราะเพื่อน แสดงว่าการที่นักเรียนจะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อไม่จำเป็นต้องทำตามหรือคิดตามเพื่อนเพราะทุกคนมีความคิดมีเป้าหมายมีความฝันที่ไม่เหมือนกันและมีพื้นฐานทางครอบครัวที่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมากที่สุดในเรื่อง ตัดสินใจเลือกเรียนต่อเพราะจะทำให้ได้งานที่มั่นคงขึ้น ($\bar{x} = 4.54$) การศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ทั้งในด้านการงาน ด้านสังคม ด้านส่วนตัวและที่สำคัญที่สุดในด้านครอบครัว เพราะถ้ามีอาชีพการงานที่ดีก็จะทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี นอกจากนี้การศึกษายังช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถรวมถึงสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดีที่สุด และสามารถทำให้เกิดความมั่นคงในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุรีพร ศรีสุวรรณ. (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยในการเลือกเรียนต่อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ พบว่านักศึกษาวิชาชีพพยาบาลเมื่อจบมาแล้วก็ได้ทำงานทันทีเนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ขาดแคลนกำลังคนทำให้มีนโยบายการเพิ่มการผลิตพยาบาลเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของระบบสุขภาพ ทำให้นักศึกษาวิชาชีพพยาบาลมีโอกาสได้งานทำง่ายที่ง่ายและมีอาชีพมั่นคง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีน้อยที่สุดในเรื่อง เนื่องจากมีการแข่งขันในการทำงานสูงทำให้เลือกเรียนต่อ แสดงว่าการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการแข่งขันในการทำงานเพียงอย่างเดียว เพราะยังมี ปัจจัยอีกหลายด้านเช่นผู้เรียนต้องการเพิ่มพูนความรู้ และความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองสนใจ ต้องการเรียนรู้ ประสบการณ์ใหม่ๆจากการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมไปถึงการมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษา ต่อ และการเลือกเรียนในสายงานอาชีพที่ตนเองสนใจ เมื่อจบมาแล้วจะได้ทำงานในสายงานอาชีพที่เรียนมา

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากคุณสมบัติของการรับสมัครนักศึกษาปริญญาตรีถูกกำหนดด้วยเกรดเฉลี่ย 2.00 ขึ้นและบางสาขาวิชามีการ กำหนดเกรดเฉลี่ยในการเข้าศึกษาต่ออย่างชัดเจน ทำให้นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ระดับปานกลาง ระดับดี และ ระดับดีมาก สามารถที่จะเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และสามารถเลือกเรียนมีสาขาวิชาที่สนใจได้ ซึ่งขัดแย้ง กับงานวิจัยของ จุริพร ศรีสุวรรณ. (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยในการเลือกเรียนต่อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์ พบว่า คุณสมบัติของการรับสมัครนักศึกษาปริญญาตรีถูกกำหนดด้วยเกรดเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไปทำให้นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ระดับปานกลาง ระดับดี และระดับดีมาก สามารถที่จะเลือกศึกษาต่อวิชาชีพ พยาบาลได้

นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในด้าน ครอบครัว ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันมีปัจจัยที่ เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ไม่ต่างกัน เพราะการเลือกศึกษา ต่อในระดับปริญญาตรีไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนพี่น้องในครอบครัวว่าจะมีมากหรือน้อยเพราะการเลือกศึกษาต่อขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้นแต่ละบุคคลจะมีความรู้ความสามารถความถนัดความชอบและความสนใจที่ไม่เหมือนกัน และขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสังคมเช่นสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่อาศัย การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและอีกมากมาย ปัจจัย เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อทั้งสิ้น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ มงคล ราชบุตร (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันการอาชีว ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 พบว่า การที่ครอบครัวหรือมีพี่น้องสนับสนุนในการเรียนเป็นสิ่งที่ดีและยังเป็น แรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนอยากจะเรียนต่อสูงๆ ดังนั้นครอบครัวที่มุ่งคงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดหมายในอนาคตสูง ขนาดของครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการตั้งเป้าหมายของผู้เรียน

นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกันมีปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกันมี ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ไม่ต่างกัน เนื่องจากรายได้ของผู้ ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนให้บุตรหลานได้เลือกศึกษาต่อ ครอบครัวที่มีรายได้มากก็สามารถ สนับสนุนบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ ส่วนครอบครัวที่มีรายได้น้อยก็จะดูแลสนับสนุนบุตรหลานได้ตามที่ตนมี แต่โอกาส ในการศึกษาต่อในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีนโยบายมอบทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ฐานะทาง บ้านยากจน มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้กับนักเรียนที่ต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและมีการคัดเลือก นักเรียนรอบโควตาเรียนฟรี มหาวิทยาลัยจะคัดเลือกนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการด้านดนตรี

นาฏศิลป์และด้านกีฬาเข้าศึกษาต่อ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่สนใจอยากจะทำต่อแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการส่งเสียให้เรียนต่อใน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของฐิติพงศ์ สายอยู่ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักเรียนสาขางานเทคนิคยานยนต์วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการศึกษาต่อสายอาชีพ เพราะว่ามีเมื่อจบการศึกษาแล้ว สามารถประกอบอาชีพในสาขานั้นๆ รวมไปถึงมีสถานประกอบการที่รองรับงานอยู่แล้ว

ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะของปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกำแพง ตำบลลำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่ามีปัญหาในด้านการเงินเพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่อง เห็นควรให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีฐานะทางบ้านยากจนเพื่อมีโอกาสในการศึกษาต่อและสนับสนุนนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ เช่น กีฬา ดนตรี เป็นต้นซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วรวรรณ ทรวงวาจา (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการเงิน มีเงินไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย และมีข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดสรรหาเงินทุนเพื่อการศึกษาให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความสามารถและมีฐานะยากจน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว จากการศึกษา นักเรียนต้องการประสบการณ์ใหม่ๆจากการศึกษาต่อ เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต่างๆควรมีการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ ด้านสหวิทยาการ และด้านทักษะพิเศษต่างๆ เพื่อช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ในด้านต่างให้นักศึกษาที่มาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และสามารถนำทักษะเหล่านี้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการเรียนหรือการดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

2. ปัจจัยด้านครอบครัว มีการค้นพบที่สำคัญคือ นักเรียนเลือกเรียนต่อเพราะความต้องการของครอบครัว แสดงว่าอิทธิพลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ ครอบครัวส่วนใหญ่มีภักดิ์อยากให้นักเรียนต่อในระดับที่สูงๆ เพื่อที่ลูกจะได้มีอาชีพที่ดีในอนาคต ดังนั้นในการเลือกเรียนต่อมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของผู้ปกครอง ทางโรงเรียนควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อพูดคุยชี้แจงและปรับทัศนคติให้แก่ผู้ปกครองใหม่ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางที่ถูกต้องในการสนับสนุนบุตรหลานในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. ปัจจัยด้านสังคม จะพบว่านักเรียนเลือกเรียนต่อเพราะอาจารย์แนะนำ แสดงว่าอาจารย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเด็กและยังเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ทางโรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดแนะนำการศึกษาต่อ และควรเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยต่างๆได้เข้ามาแนะแนวเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา และเป็นส่วนช่วยในการให้นักเรียนรู้จักเลือกและปรับตัว และวางแผนการศึกษาต่อของตนได้อย่างเหมาะสม

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบว่านักเรียนเลือกเรียนต่อเพราะจะทำให้ได้งานที่มั่นคงขึ้น การศึกษาต่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถรวมถึงสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดีที่สุด และสามารถทำให้เกิดความมั่นคงในหน้าที่การงาน มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนดี นักเรียนที่ยากจน มอบให้แก่ นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆเช่น ความสามารถด้านกีฬา ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถ

ด้านวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างได้เลือกศึกษาต่อได้ และสามารถเลือกเรียนในสายงานอาชีพที่ตนเองสนใจ เมื่อจบมาแล้วจะได้ทำงานในสายงานอาชีพที่เรียนมา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของโรงเรียนมัธยมในเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยได้อย่างชัดเจน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนต่างๆ เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่นักศึกษาสังกัด หรือหน่วยงานที่จะต้องเป็นผู้ใช้บัณฑิตในอนาคต
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาและจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- จूरिพร ศรีสุพรรณ. (2558). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์. รายงานวิจัยระดับปริญญาตรี สาขาวิชายุทธศาสตร์การจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- จิตติพงษ์ สายอยู่. (2558). ปัจจัยการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักเรียนสาขาวิชาเทคนิคยานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ธารินี พัชเจริญพงศ์. (2560). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหลักสูตรนานาชาติของนักศึกษาชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญทิพย์ เสพสุข และเสาวนันท กงทอง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนโนนเทพตำบลหนองเทพ อำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์. รายงานวิจัยระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- มงคล ราชบุตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- รณชัย คงกะพันธ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยราชพฤกษ์ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ต.
- รวรรณ ทรงวาจา. (2560). ปัจจัยที่เอื้อต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประสาทวิทยาคาร ตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. รายงานวิจัยระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การจัดการเชิงกลยุทธ์แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ Strategic Management Desirable Leadership Role Models

กฤษนันท์ แสงมาศ¹ และยโสธรา ศิริภาพระภากร²

บทคัดย่อ

การจัดการเชิงกลยุทธ์แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ในโลกของความเป็นจริงสำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำในองค์กรตามหลักการของพระพุทธศาสนาจำต้องดำรงตนอยู่ในหลักธรรมแห่งความรัก ความสามัคคี ความเสียสละและมีความเที่ยงธรรม ยุติธรรม มีธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงกาย วาจาและจิตใจ มีธรรมเป็นที่พึ่ง เป็นที่เคารพ มีธรรมเป็นที่สักการะมีธรรมเป็นธงชัยหลักธรรมเหล่านั้นได้แก่พรหมวิหาร 4 สาราณียธรรม 6 สังคหวัตถุ 4 อคติ 4 สปัจริยธรรม 7 อัปปริหานิยธรรม 7 เป็นต้น แต่ที่สำคัญยิ่งคือ ความไม่ประมาทและธรรมอันมีอุปการะมากคือ สิตและสัมปชัญญะ ธรรมอันทำให้งาม และธรรมคุ้มครองโลก ท้ายที่สุดแล้วผู้นำจึงจำเป็นต้องตรวจสอบตัวเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านสติ ความระลึกได้ สัมปชัญญะ ความรู้ตัว หมายถึงระลึกได้ รู้ตัวได้ ถึงการกระทำ คำที่พูด และเรื่องที่เกิดขึ้น ด้วยหลักแห่งอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นหลักธรรมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นมรรคเป็นผลอันเป็นแบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ได้

คำสำคัญ : แบบอย่าง, ความเป็นผู้นำ, ที่พึงประสงค์

Abstract

Preferred leadership style In the real world for Executives Or leaders in organizations According to the Principles of Buddhism Must Do oneself in a Principle consisting of love, Unity, Sacrifice and fairness Is a Means of sustaining Physical, word, and Heart. It is a Place of Respect, a sign of Victory. Must consist of Principles, Etc. But the Most important is carelessness, namely the Edicts and the Things That make us Dignified include Patience, so leaders must Always Examine Themselves. In Particular, Consciousness, Awareness Means 8 acts of Truth, Which are Principles that lead to Effective Actions That is a Desirable leadership role model

Keywords: Role Model, Individuality, Dependency

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

Assistant Professor in Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus.

² อาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ โทร. 0887147526 อีเมล yasothara@gmail.com

Lecturer in Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus.

บทนำ

แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ในโลกของความเป็นจริงสำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำในองค์กรตามหลักการของพระพุทธศาสนาจำต้องดำรงตนอยู่ในหลักธรรม ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวการให้ความสำคัญ ถึงรูปแบบ ภาวะ ผู้นำ ที่พึงประสงค์ ไว้ ดังนี้

“เมื่อฝูงโคว่ายน้ำข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปคด โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปคดตามกันเพราะมีผู้นำที่ไปคดฉันใด ในหมู่มนุษย์ก็ฉันนั้นบุคคลผู้ได้รับสมมติให้เป็นใหญ่หากบุคคลผู้นั้นประพฤติไม่เป็นธรรมหมู่ประชาชนนอกนั้นก็ประพฤติชั่วเสียหาย แฉกแฉกทั้งหมดก็จะยากเข็ญหากผู้ปกครองเป็นผู้ไร้ธรรมเมื่อฝูงโคว่ายน้ำข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปตรง โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปตรงตามกันเพราะมีผู้นำที่ไปตรง ฉันใด ในหมู่มนุษย์ก็ฉันนั้น บุคคลผู้ได้รับสมมติให้เป็นใหญ่ หากบุคคลผู้นั้นประพฤติชอบธรรมหมู่ประชาชนนอกนั้นก็พลอยดำเนินตาม ทั้งแฉกแฉกก็จะอยู่เป็นสุข หากผู้ปกครองตั้งอยู่ในธรรม พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต),2546: 2)

พุทธภาษิตที่ได้ยกมาอ้าง แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะคุณธรรมที่มีกาย วาจาและใจ เป็นตัวแสดง เพราะว่ากาย วาจาและใจเป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกมาเห็นได้ชัดเจน เมื่อมีการสั่งการ หรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป ให้เห็นว่า เป็นฝ่ายกุศลกรรมหรืออกุศลกรรม เป็น กาย วาจา ใจสุจริตหรือเป็นกาย วาจา ใจทุจริตจะเดินไปข้างหน้าตรงหรือวาคด เพื่อประโยชน์ตน ประโยชน์เพื่อนพ้อง กลุ่มตนหรือประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้นธรรมจึงเป็นหัวใจของการเป็นผู้นำโดยเฉพาะหลักความยุติธรรม สุจริตธรรม คุณธรรมและศีลธรรม เป็นต้น

ภาวะผู้นำกับการให้ความหมาย

พระธรรมปิฎก กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำคือ คุณสมบัติของบุคคล เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจโดยถูกต้องตามธรรม ภาวะผู้นำ คุณสมบัติของบุคคล เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถ ของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจโดยถูกต้องตามธรรม (ธวัช บุญยมณี.ดร.พศ.2550: 1)

หฤทัย บุตรเศรณี กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลรอบข้าง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลที่จะสามารถสร้างอิทธิพลจูงใจหรือสั่งการให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือหลายคน กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือองค์กร

นิพนธ์ กิณาวงค์ กล่าวว่า ภาวะผู้นำหมายถึงปรากฏการณ์ที่บุคคลหนึ่งๆที่เรียกว่าผู้นำสามารถทำให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามที่ต้องการได้ โดยการปฏิบัติงานนั้น ผู้ปฏิบัติมีความเต็มใจหรือสมัครใจที่จะทำ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากความเชื่อถือ ศรัทธาหรือพลังอำนาจที่มีอยู่ในตัวผู้นำนั้น

สรุป ภาวะความเป็นผู้นำ ผู้นำจะต้อง มีความรอบรู้มีความสามารถเป็นผู้มีบุญบารมีที่ได้สั่งสมกระทำมาตั้งแต่อดีตเป็นเครื่องรอง โดยเฉพาะเรื่องของ ทาน ศีล ภาวนา และหลักของความเป็นผู้ใหญ่ มี เมตตา ความรัก กรุณา ความสงสาร มุทิตา ความชื่นชมยินดี อิมใจ อุเบกขา ความเที่ยงตรงและการกระทำที่ถูกต้อง เป็นกลาง ยุติธรรมไม่ลำเอียงด้วยอคติ เพราะรักขอบพอ เกลียดชัง กลักรง หลงใหลคลั่งไคล้ ด้วยอกุศลจิต มีโลภะ โทสะและโมหะเป็นต้น นอกจากนั้นยังมีผู้รู้ได้อธิบายความแตกต่างผู้นำและผู้บริหารเอาไว้มากมาย

ลักษณะจากการศึกษาระหว่างความแตกต่างผู้นำกับผู้บริหาร

ความแตกต่างย่อมเป็นสิ่งที่ทำให้มองเห็นถึงลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะด้านระหว่างผู้นำกับผู้บริหาร ในหลักการแล้วบางครั้งผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำ แต่บางครั้งผู้นำเป็นทั้งผู้บริหารไปพร้อมเสร็จ ถึงอย่างไรก็ตามความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้บริหารย่อมมีส่วนที่เหมือนกันและต่างกันในหลักการและกระบวนการ ดังจะได้ยกความแตกต่างมาให้พิจารณาโดยใช้ตารางนี้ (จุมพล หนีมพานิช, ดร.,รศ., 2547 : 3)

ตารางที่ 1 ลักษณะความแตกต่างระหว่างลักษณะผู้นำและผู้บริหาร

ลักษณะผู้นำ	ลักษณะของผู้บริหาร
1. ชอบเปลี่ยนแปลง ชอบสิ่งใหม่ ๆ	1. ชอบบริหาร
2. ไม่ชอบเอาอย่างหรือลอกแบบใคร	2. ชอบลอกแบบ
3. ชอบพัฒนา	3. ชอบรักษา
4. เน้นหรือมุ่งคน	4. เน้นหรือมุ่งระบบและโครงสร้าง
5. มีแรงกดดันตาลในความไว้วางใจ	5. ไว้วางใจการควบคุม
6. มองไกล	6. มองใกล้
7. ชอบถามว่าอะไรและทำไม	7. ชอบถามว่าอย่างไรและเมื่อไร
8. ชอบมองไปที่สูง(ชอบฟ้า)	8. ไม่ชอบมองไปที่สูง
9. ชอบริเริ่ม	9. ชอบเลียนแบบ
10. ชอบท้าทายสถานภาพเดิม	10. ชอบรักษาสถานภาพเดิม
11. เป็นตัวของตัวเอง	11. เป็นผู้ปฏิบัติตามที่ดี
12. ชอบทำในสิ่งที่ถูก	12. ชอบทำสิ่งต่างๆ ให้ถูก

ผู้นำ (วิเชียร วิทย์อุดม,รศ.,2548: 1) คือ บุคคลที่ถูกเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำกลุ่มหรือผู้มีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของกลุ่มและทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ในส่วนของภาวะผู้นำคือ การมีอิทธิพลเหนือการกระทำของผู้อื่น คุณภาพหรือคุณค่าของผู้นำอยู่ที่ว่าสามารถตัดสินใจได้ว่า จะต้องทำอะไรและสามารถชักนำให้ผู้อื่นช่วยทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปดังที่ได้ตั้งใจไว้ที่ใดไม่มีพลังซึ่งจะมีอิทธิพลเหนือความคิดและการกระทำของผู้อื่น ที่นั่นก็ไม่มีภาวะผู้นำ แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือภาวะผู้นำนั้นจะต้องประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำ คือ ปรากฏการณ์แบบกลุ่มคือไม่มีผู้นำที่ปราศจากผู้ตาม ภาวะผู้นำจะรวมถึงการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออีกคนหนึ่ง การที่สามารถชักจูงใจผู้อื่นได้

2. ผู้นำใช้อำนาจหรือชี้นำกลุ่มให้เชื่อในการกระทำหรือความสำเร็จของเป้าหมายนั้นๆ ดังนั้นภาวะผู้นำคือเป้าหมายของการดำเนินงานโดยตรงและบทบาทที่แสดงในกลุ่มและองค์กร

3. การแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำ สันนิษฐานได้จากการแบ่งกลุ่มหรือการจัดลำดับชั้นภายในกลุ่ม บางกรณีลำดับชั้นเป็นปกติทั่วไปซึ่งง่ายต่อการบ่งบอกว่าใครเป็นผู้นำ นั่นคือผู้นำจะอยู่ในลำดับบนสุด บางกรณีก็ซับซ้อนและบางครั้งก็มีการยืดหยุ่น

สรุป ผู้นำจึงต้องมีภาวะของผู้นำในการที่จะก้าวไปสู่ความเป็นนักบริหารมืออาชีพที่สำคัญที่สุดก็คือบุคคลผู้ที่จะมาเป็นผู้นำได้จะต้องสามารถสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่ติดตามได้แก่ กลุ่มคนในหน่วยงานหรือองค์กรของตน นอกจากนั้นต้องเป็นบุคคลที่มากด้วยคุณธรรมโดยเฉพาะ การใช้หลักธรรมาธิปไตยในการใช้เป็นฐานการบริหารซึ่งจะเข้าระบบของธรรมาภิบาลที่สะอาดโปร่งใส มีส่วนร่วม ตรวจสอบได้ทุกเวลาอันเนื่องจากผู้นำมีภาวะผู้นำในการบริหารนั่นเอง

คุณสมบัติของผู้นำ ผู้นำควรจะมีคุณสมบัติอย่างไรบ้างจึงจะได้ชื่อว่า ผู้นำ ความเป็นผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (1) มีสติปัญญา (2) มีความดีงาม (3) มีความรู้ความสามารถนอกจากนั้น ในหนังสือ บทบาทพระบรมครู ของพระราชมารามณี (ประยูร ปยุตโต) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำอันมีพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ 2 ส่วน จะขอยกเอามาเป็นข้อมูลทางการศึกษาและความรู้เพื่อผู้นำหรือหัวหน้าจะพินิจเอาไปยึดถือปฏิบัติ โดยนำเอาคุณสมบัติของพระพุทธเจ้ามาเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างของผู้นำหรือหัวหน้ากล่าวคือ (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ. ปยุตโต), 2551 : 10 - 13)

1. ทรงมีพระมหาบุรุษลักษณะ 32 ประการและอนุพยัญชนะ 80 ประการมีพระวรกายสง่างามอย่างที่มีผู้ชมว่า “พระสมณโคดม มีพระรูปร่าง นาดู น่าเลื่อมใส มีพระฉวีวรรณผุดผ่องยิ่งนัก วรรณะและพระสรีระดุจดั่งพรหม นาดูน่าชมหนักหนา

2. ทรงมีพระสุระเสียงไพเราะและตรัสพระวาจาสุภาพ สละสลวย อย่างคำชมของ จักมีพราหมณ์ที่ว่า “พระสมณโคดม มีพระวาจาไพเราะ รู้จักตรัสถ้อยคำไฉนงาม มีพระวาจาสุภาพ สละสลวย ไม่มีโทษ ยังผู้ฟังให้เข้าใจเนื้อความได้ชัดแจ้ง และคำของอุตรตมามพิที่ว่า “พระสุระเสียงที่เปล่งก้องจากพระโอษฐ์นั้นประกอบด้วยคุณลักษณะ 8 ประการคือ แจ่มใส 1 ชัดเจน 1 นุ่มนวล 1 ขวนพึง 1 กลมกล่อม 1 ไม่พรวด 1 ซึ่ง 1 กังวาน 1 หรือตามมหาบุรุษลักษณะ ข้อที่ 28 ว่า มีพระสุระเสียงดุจดั่งพรหม ตรัสมีสำเนียงไพเราะดุจนกการเวก

3. ทรงมี พระอากัปกิริยา มารยาททุกอย่างที่งดงามน่าเลื่อมใส เริ่มแต่สมบัติผู้ดี และมารยาทอันเป็นที่ยอมรับของสังคม ตลอดจนพระบุคลิกลักษณะที่เป็นเสน่ห์ทุกประการ พร้อมไปด้วยความองอาจ ความสง่างาม ความสงบเยือกเย็น การแสดงธรรมของพระองค์ นอกจากแจ่มแจ้งด้วยสัจธรรมแล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สุขใจ ขวนให้อยากฟัง อยากรู้จักชิต พระองค์อยู่ไม่วาย อย่างคำชมของบุคคลต่าง ๆ เช่น “นี่ท่านปิงคิยานี มองเห็นสารประโยชน์อันใด จึงเลื่อมใสในพระสมณโคดมถึงเพียงนี้...ท่านผู้เจริญ เปรียบเหมือนบุรุษผู้มั่งคั่งในรสอันเลิศแล้วยอมไม่ปรารถนารสอื่น ๆ ที่เลวฉิบไฉ บุคคลพึงธรรมของท่านพระโคตมพระองค์นั้น โดยลักษณะใดๆ จะโดย สุตตะ โดยเคยยะ โดยไวยากรณ์ หรือโดยอัพภูตธรรมก็ดี ย่อมไม่ปรารถนาวาตะของสมณะเป็นอันมากเหลืออื่น โดยลักษณะนั้นๆ เลยฉิบไฉนั้น...เปรียบเหมือนบุรุษผู้หิวและอ่อนเพลียมาได้รวงผึ้งก็พึงลิ้มรสยอมได้รสแท้แสนชุ่มชื่นฉิบไฉ บุคคลพึงธรรมของท่านพระโคตม พระองค์นั้นยอมได้รับความดีใจ ปลาบปลื้มใจฉิบไฉนั้น...เปรียบเหมือนบุรุษได้ไม้จันทน์ เป็นจันทน์เหลืองหรือแดง จะสุกกลิ่นตรงที่ใดจะเป็นราก ลำต้น หรือที่ยอด ก็ยอมได้กลิ่นหอมสนิทเป็นกลิ่นแท้ ฉิบไฉ บุคคลพึงธรรมของท่านพระโคตม พระองค์นั้นก็ยอมได้ปราโมทย์ ได้ความโสมนัสฉิบไฉนั้น...เปรียบเหมือนบุรุษอาพาธ เจ็บปวด เป็นไข้หนัก นายแพทย์ผู้ฉลาด พึงบำบัดอาพาธเขาได้ฉิบไฉฉิบไฉ บุคคลพึงคำของท่านพระโคตมพระองค์นั้น ความโศกเศร้าปริเวทนาการความทุกข์ โทมนัสและคับแค้นในของเขาย่อมหมดไป ฉิบไฉนั้น...เปรียบเหมือนสระใหญ่มีน้ำใสเย็นจิตสนิท น่าเจริญใจ มีท่าราบเรียบ น้ำรินรมย์ บุรุษผู้ร้อนด้วยแสงแดด ถูกแดดแผดเผาเหน็ดเหนื่อย หัวกระหายเดินมาถึง เขาลงไปอาบ ตมในสระน้ำนั้น พึงระงับความกระวนกระวาย ความเหน็ดเหนื่อยและความเร่าร้อนทั้งปวงได้ฉิบไฉ บุคคลพึงธรรมของท่านพระโคตมพระองค์นั้นแล้ว ความเหน็ดเหนื่อยและ

ความร่าร้อนของเขาก็ย่อมระงับไปได้หมดสิ้นฉนั้น...ชนทั้งหลายที่ท่านพระโคตมทรงชี้ให้เห็นแจ้ง ให้สมทานให้อาหาญให้สำเร็จด้วยธรรมมีกถาแล้ว เมื่อจากไปจากที่นึ่งก็ยงเหลือวหลังกลับมามองด้วยไม้อยากจะละจากไป...

ที่ยกมาอั้งนี้คือคุณลักษณะของพระบรมครูของพระบรมศาสดาที่พระองค์ทรงมีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำหรือหัวหน้า ที่ยิ่งใหญ่กว่าผู้นำทั้งหลายในโลกนี้และโลกอื่น ๆ ควรแก่การที่ผู้นำหรือหัวหน้า พึงยึดถือเป็นแนวทางในการทำงานหรือทำหน้าที่ของตนๆ เอาไว้อย่างมั่นคงสำนึกอยู่เสมอๆ

ลักษณะของผู้นำ คือ ลักษณะของผู้นำที่ดีผู้นำที่ทำให้ผู้ตามหรือผู้ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา มีความศรัทธาและเชื่อมั่นและพร้อมที่จะปฏิบัติตามนั้นที่สำคัญต้องม้องค์ปัจจัย ดังนี้ (วิทยากร เชียงกุล,2547:38) (1) มีวิสัยทัศน์ที่เฉียบคมที่ทำให้คนสนใจ (2) สื่อให้คนในองค์กรเห็นพ้องด้วยได้อย่างดี (3) มีความหนักแน่นเสมอต้นเสมอปลายทำให้คนไว้วางใจ (4) เป็นคนรักการเรียนรู้อวมทั้งการเรียนรู้อันจะเข้าใจคนอื่น กล้าเสี่ยง ทำหาย และรับผิดชอบมีความคงเส้นคงวาในการตัดสินใจ

ศักยภาพของความเป็นผู้นำ คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีสายตายาว ไกลมองเห็น เหตุการณ์มีอยู่ในปัจจุบันก้าวข้ามสู่ออนาคต คาดการณ์เรื่องราว และเหตุการณ์ข้างหน้าได้ และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือผู้นำนั้นจะต้องเป็นนักกระหายอยากในการเรียนรู้อย่างไม่รู้จักอิ่มกับ การค้นคว้าศึกษา อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เพราะว่าผู้นำที่มีศักยภาพนั้นจำเป็นต้องก้าวให้ทันเรื่องราวใหม่ๆ อยู่เสมอ และที่สำคัญจะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านี้คือ (ธวัช บุญยมติ,ดร.ผศ.,2550: 39-40) 1. ความอยากรู้อยากเห็นที่ไม่เคยมอดและการเรียนรู้อย่างไม่มวันจบ 2. มีจินตภาพ (วิสัยทัศน์) ที่มีพลัง ตอนแรกผู้นำกำหนดความเป็นจริงของเขา(สิ่งที่เขาเชื่อว่าเป็นไปได้)และต่อมาก็จัดการทำความเข้าใจของเขาให้เป็นจริง 3. พัฒนาความสามารถที่จะสื่อสารจินตภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นเห็นด้วย 4. ยอมรับความไม่แน่นอนและกล้าที่จะเสี่ยง 5. มีคุณธรรมที่เป็นตัวของตัวเอง(Integrity) รู้จักตนเอง เปิดเผย ชื่อตรง มีวุฒิภาวะ เปิดใจรับการวิพากษ์วิจารณ์ 6. เป็นคนที่มีความคิดริเริ่ม ความโดดเด่น ไม่เหมือนใคร ผู้นำเรียนจากคนอื่น แต่ไม่ได้ให้คนอื่นเป็นผู้สร้างเขา

คุณธรรมของผู้นำหรือหัวหน้า คือ คุณธรรมของผู้นำหรือหัวหน้าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญ หากผู้นำหรือผู้ที่เป้นหัวหน้าไร้คุณธรรมย่อมไม่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ได้ ดังนั้นเพื่อให้เห็นว่าผู้ที่จะทำหน้าที่เป้นหัวหน้าหรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำจะบรรลุข้อตกลงร่วมกันตามวัตถุประสงค์ได้นั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้นำหรือหัวหน้าจะต้องมีคือคุณธรรม ดังคุณธรรมของพระพุทธเจ้า ในด้านของพระปัญญาคุณ ที่อ้างอิงเอาไว้ ได้แก่ ทศพลญาณและปฏิสัมภทา แต่ในบทความนี้ผู้เขียนต้องการนำหลักธรรมเฉพาะในหลักของปฏิสัมภทา คือ (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต),2551: 197) ความแตกฉาน ความรู้แตกฉาน ปัญญาแตกฉาน ประกอบไปด้วย (พระราชมุนี(ประยุทธ์ ปยุตโต),2530: 12-17) 1. อรรถปฏิสัมภทา ความเข้าใจแจ่มแจ้งในความหมายของถ้อยคำ หรือข้อธรรมต่างๆ สามารถอธิบายแยกแยะออกไปได้โดยพิสดาร แม้นได้เห็นเหตุใดๆ ก็สามารถคิดออกไปล่วงรู้ถึงผลต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ แปลสั้นๆ ว่าปัญญาแตกฉานในอรรถ 2. ธรรมปฏิสัมภทา ความเข้าใจแจ่มแจ้งในถ้อยคำหรือข้อธรรมต่าง ๆ สามารถจับใจความคำอธิบายโดยพิสดาร มาตั้งเป็นกระทู้หรือหัวข้อได้ เมื่อมองเห็นผลต่าง ๆ ที่ปรากฏ ก็สามารถสืบสาวกลับไปหาเหตุได้แปลสั้นๆ ว่าปัญญาแตกฉานในธรรม 3. นิรุติปฏิสัมภทา ความรู้แตกฉานในภาษารู้จักภาษาต่างๆ และรู้จักใช้ถ้อยคำชี้แจงแสดงอรรถและธรรมให้คนอื่นเข้าใจ และเห็นตามได้ แปลสั้นๆ ว่าปัญญาแตกฉานในนิรุติ 4. ปฏิภาณปฏิสัมภทา ความมีไหวพริบสามารถเข้าใจ คิดเหตุผลได้เหมาะสมทันการ และมีความรู้ความเข้าใจชัด ในความรู้ต่างๆว่ามีแหล่งที่มาประโยชน์อย่างไร สามารถเชื่อมโยงความรู้ทั้งหลายเข้าด้วยกัน สร้างความคิดและเหตุผลขึ้นใหม่ได้ แปลสั้นๆ ว่า ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ

ผู้นำกับการมีวิสัยทัศน์ คือ ผู้นำที่มีความสามารถนั้นจะต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ประกอบด้วยปัญญา หยั่งรู้ มองทะลุไปข้างหน้า ซึ่งบุคคลทั่วไปมักจะรู้จักกับคำว่าวิสัยทัศน์ (Vision) ดังนั้น ผู้นำจะต้องเป็นบุคคลที่มีสายตามคมชัด ลึก มองออกไปข้างหน้าเห็นเหตุการณ์และเรื่องราวในอนาคตได้อย่างชัดเจนสามารถสังเคราะห์ วิเคราะห์ เหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ

คำว่าวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นคำที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิความรู้และความสามารถของผู้ที่จะมาเป็นหัวหน้า ผู้นำหรือผู้บริหาร เป็นการมอง การดู การหยั่งรู้ของผู้นำหรือหัวหน้าหรือแม้แต่ผู้ที่จะมาทำหน้าที่บริหารว่า ท่านมองเห็นเหตุการณ์หรือสิ่งที่จะนำพาองค์กรหรือประเทศชาติสู่ความเจริญก้าวหน้าในวันข้างหน้าหรืออนาคตได้อย่างไร การหยั่งรู้เหล่านั้นเป็นศักยภาพของบุคคลผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำ ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ทั้งลุ่มลึก กว้าง ไกล หากผู้นำมีวิสัยทัศน์ความเป็นผู้นำหรือผู้ปกครองหรือแม้แต่ผู้บริหารก็จะสิ้นหวังในการที่จะนำองค์กรก้าวไปสู่การยืนหยัดและแข่งขันบนเวทีของการต่อสู้ซึ่งชัยในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก แม้แต่แข่งขันกับตัวเองก็อาจไม่ประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา มีความศรัทธาและเชื่อมั่นที่จะนำไปสู่ฝั่งของความเจริญเติบโตในวันข้างหน้าได้ด้วย ดังนั้นผู้เขียนใคร่ขอแนะนำเอาความหมายคำว่า วิสัยทัศน์ มาเป็น ทิศานุทิศทัศน์ ประกอบเป็นแนวทางดังนี้ (บุรุษย์ ศิริมหาสาร, 2548: 14)

วิสัยทัศน์ การสร้างภาพอนาคตหรือการมองอนาคต ซึ่งจะเป่าหมายในการเดินไปสู่อนาคต โดยวิธีการนำระบบการวางแผนมาใช้หรือหมายถึงสิ่งที่อยากเห็นในอนาคตและเป็นสิ่งที่ดีกว่าเดิม วิสัยทัศน์เกิดจากการคิดโดยใช้ปัญญา ซึ่งอาจจะหมายถึงการสร้างความฝันและมุ่งมั่นทุกวิถีทางที่จะทำให้ฝันนั้นเป็นจริง และ การมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กรและกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับภารกิจ ค่านิยมและความเชื่อ ด้วยกันแล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ จุดหมายปลายทางดังกล่าวต้องชัดเจน ทำทาย มีพลัง และมีความเป็นไปได้ หรือ วิสัยทัศน์ คือ 1.สิ่งที่ฝัน 2.เกี่ยวกับเรื่องอนาคต 3.เป็นเครื่องบอกทิศทางไปสู่จุดหมายที่ต้องการ 4.มีเป้าหมายที่เป็นไปได้ 5.มีพลัง ทำทาย และแรงให้เกิดพฤติกรรมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์ 6.กระชับชัดเจน ทุกคนเข้าใจตรงกันบอกทั้งเส้นทางและเป้าหมาย

พระพุทธเจ้ากับวิสัยทัศน์ พระพุทธเจ้าของเราพระองค์ทรงหยั่งรู้ด้วยพุทธญาณ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546: 49) ญาณ คือ ความรู้ ปรีชาหยั่งรู้ ปรีชากำหนดรู้ ได้แก่ 1.อดีตตั้งสญาณ ญาณในส่วนอดีต 2.อนาคตตั้งสญาณ ญาณในส่วนอนาคต 4.ปัจจุบันตั้งสญาณ ญาณในส่วนปัจจุบัน พุทธญาณของพระองค์ ย่อมล่วงรู้ทั้งเรื่องราวของโลก และของเวไนยสัตว์ ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต รู้การเกิด การจุติและรู้ว่าสัตว์ผู้กระทำการกรรมต่างวัน ต่างเวลาและต่างวาระนั้นเมื่อตายไปแล้วจะไปสู่ภพภูมิใดบ้าง แต่ที่สำคัญ พระองค์ได้ทรงตรัสถึงวิสัยทัศน์ของผู้นำ ที่สามารถประกอบประโยชน์ให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยอดเยี่ยมประกอบไปด้วย พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), 38-39)

1. จักขุมา หมายถึงมีปัญญามองการณ์ไกล เช่น ถ้าเป็นพ่อค้าหรือนักบริหารธุรกิจ ต้องรู้ว่าสินค้าที่ไหนได้ราคาถูก แล้วนำไปขายที่ไหนจึงได้ราคาแพง ในสมัยนี้ต้องรู้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือจะตก ถ้าเป็นนักบริหารทั่วไป ต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คน คุณลักษณะข้อนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conceptual Skill คือชำนาญในการใช้ความคิด

2. วิธูโร หมายถึง จัดการธุระได้ดีมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พ่อค้าเพชรต้องดูออกว่า เป็นเพชรแท้หรือเพชรเทียม แพทย์หัวหน้าคณะผ่าตัดต้องเชี่ยวชาญการผ่าตัด คุณลักษณะข้อนี้ตรงกับคำว่า Technical Skill คือความชำนาญด้านเทคนิค

3. นิสยสัมปันโน หมายถึง พึงพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เช่น พ่อค้าเดินทางไปค้าขายต่างเมือง ก็มีเพื่อนพ่อค้าในเมืองนั้นๆ ให้ที่พักอาศัยหรือให้กู้ยืมเงิน เพราะมีเครดิตดี นักบริหารที่ดีต้องผูกใจคนไว้ได้ ตรงกับคำว่า คนไม่มีคน คนไม่มีเพื่อน ขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้ตรงกับคำว่า “Human relation skill” ที่ยกมาอ้างถึงเพื่อให้เห็นว่า ผู้นำ ผู้ปกครองหรือผู้บริหาร ต้องเป็นนักวิสัยทัศน์นิยม ซึ่งวิสัยทัศน์คือการกำหนดอนาคตให้เป็นปัจจุบันและทำปัจจุบันให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดหรือวางเอาไว้เช่นการวางแผนด้วยญาณหยั่งรู้ด้วยพระปัญญาอันบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้าด้วยความเมตตาอนุเคราะห์เวไนยสัตว์ของพระพุทธเจ้าด้วยการวางแผนงานประกาศพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้า อันดับแรกคงต้องมองคุณลักษณะวิสัยทัศน์ของผู้นำอย่างพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าพระองค์ทรงมีคุณลักษณะ หรือพุทธคุณ อันได้แก่คุณของพระพุทธเจ้า 9 ลักษณะดังนี้ (จรรยา วรณ กสิณานนท์, 2537: 27-28) 1. เป็นพระอรหันต์ผู้บริสุทธิ์ห่างไกลจากกิเลส 2. เป็นผู้ตรัสรู้ความจริงได้โดยลำพังพระองค์เอง 3. เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยวิชาความรู้และความประพฤดี 4. เป็นผู้เสด็จไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่มหาชน 5. เป็นผู้รู้ความจริงของโลกพร้อมทั้งอริยาศัยของสัตว์โลกได้โดยแจ่มชัด 6. เป็นผู้สามารถฝึกมนุษย์ได้อย่างยอดเยี่ยมไม่มีบุคคลอื่นเท่าเทียม 7. เป็นพระศาสดาของเหล่าเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย 8. เป็นผู้ตื่นจากความหลงผิดมมกายและมีพระทัยเบิกบานในธรรมที่ทรงตรัสรู้ 9. เป็นผู้ฉลาดในการจำแนกธรรมออกแสดงให้เหมาะกับอริยาศัยของผู้ฟัง

คุณลักษณะหรือที่เรียกว่า “พุทธคุณ” อันเป็นคุณที่ประเสริฐของพระพุทธเจ้าย่อมเป็นเครื่องประจักษ์ชัดที่ผู้นำเช่นพระพุทธเจ้าที่พระองค์จะกำหนดหรือหยั่งรู้ด้วยพระญาณอันบริสุทธิ์ที่จะทรงวางแผนแสดงธรรมโดยเริ่มจากการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลเป็นอันดับแรกดังพระดำรัสที่พระองค์ได้ทรงดำริว่า (วิ.ม. (ไทย) 4/10.15.) “เราจะพึงแสดงธรรมแก่ใครก่อนหนอ ใครจักรู้ธรรมนี้ได้ฉับพลัน” แล้วทรงดำริต่อไปว่า “อาหารดาบส กาลามโคตรนี้เป็นบัณฑิต ฉลาดเฉียบแหลม มีปัญญา มีสติในตาน้อยมานาน ถ้ากระไร เราจะพึงแสดงธรรมแก่อาหารดาบส กาลามโคตรก่อน เธอจะรู้ธรรมนี้ได้ฉับพลัน” อาหารดาบสก็เสียชีวิต ก่อนที่พระพุทธองค์ตรัสรู้ได้เพียงแค่ว่า 7 วัน ถึงอย่างนั้นพระองค์ก็ทรงดำริว่า .. (วิ.ม. (ไทย) 4/10.14.) “เราจะพึงแสดงธรรมแก่ใครก่อนหนอ ใครจักรู้ทั่วถึงธรรมนี้ได้ฉับพลัน” จึงทรงดำริต่อว่า “อุทกดาบส รามบุตรนี้เป็นบัณฑิต ฉลาดเฉียบแหลม มีปัญญา มีสติในตาน้อยมานาน ถ้ากระไร เราจะพึงแสดงธรรมแก่อุทกดาบสรามบุตรก่อน เธอจักรู้ธรรมนี้ได้ฉับพลัน” แต่ก็น่าเสียดายท่านได้เสียชีวิตอีกสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นมาจากพระญาณอันหยั่งรู้ด้วยพุทธจักขุอันเป็นทิพย์ของพระองค์โดยเฉพาะการหยั่งรู้บุคคลทั้งหลาย ซึ่งแบ่งเป็นประเภทของบุคคลได้ 4 ประเภท และได้เปรียบเทียบบุคคลทั้งหลายเหล่านั้นดังดอกบัว 4 เหล่า ประกอบด้วย (วิ.ม. (ไทย) 4/10.14.)

“มีอุปมาเหมือนในกออุบล ในกอปทุมหรือในกอพูนทริก บางดอกที่เกิดในน้ำ เจริญในน้ำ ยังไม่พ้นน้ำ จมอยู่ในน้ำ ดอกอุบล ดอกปทุม ดอกพูนทริก บางดอกที่เกิดในน้ำ เจริญในน้ำขึ้นพ้นน้ำ ไม่แต่น้ำฉนใดพระผู้มีพระภาคทรงตรวจดูโลกด้วยพุทธจักขุ ได้เห็นสัตว์ทั้งหลาย ผู้มีสติในตาน้อย มีสติในตามาก มีอินทรีย์แก่กล้า มีอินทรีย์อ่อน มีอาการดีมีอาการทรามสอนให้รู้ได้ง่าย สอนให้รู้ได้ยาก บางพวกมักเห็นปรโลกและโทษว่าเป็นสิ่งน่ากลัวก็มี บางพวกมักไม่เห็นปรโลกและโทษว่าเป็นสิ่งน่ากลัวก็มีฉนั้น”

วิสัยทัศน์ที่ดีของผู้นำ วิสัยทัศน์ดีของผู้นำหรือผู้บริหารและผู้ปกครองนั้น จะต้องประกอบด้วย ลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้คือ (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร, 2548: 39) (1) กว้าง คือการมองภาพรวมที่เป็น Total is more than the sum of its parts ด้วยการพิจารณาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส ปัญหาและปัจจัยต่างๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวมาประกอบการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (2) โกล คือริศมี

การมองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์นั้นมีใช้การมองแบบ Here and now ในระยะสั้นๆ เพียง 10 ปี แต่เป็นการสร้างภาพฉายไปข้างหน้า(Mental projection) ที่นานกว่าการ ปฏิบัติที่เกิดแต่ผลนำออก(Outputs)แต่ผลลัพธ์ (Out-Comes) ในระยะยาวไม่บังเกิดก็ไม่ถือว่าเป็นวิสัยทัศน์ที่ดี (3) ใฝ่สูง คือมีความคิดสร้างสรรค์คล้ายกับสายตาของเหยี่ยวที่บินอยู่บนยอดเขา มองเห็นทั้งด้านหน้าและด้านหลังเขา มองเห็นว่าสิ่งใดเกิดขึ้นและควรปรับทำที่ไปในทางทิศใดจึงจะมุ่งสู่ความสำเร็จ

พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างของผู้นำ เราจะเห็นว่า พระพุทธเจ้าพระองค์ทรงเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก นอกจากจะเป็นผู้นำแล้วพระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของผู้นำของโลกที่จะให้ชีวิตและสังคมมีความสุข สงบและมีสันติภาพ เพื่อให้เห็นคุณลักษณะของผู้นำที่เป็นแบบอย่างของโลก จึงขอนำเอาคุณสมบัติของผู้นำอย่างพระพุทธเจ้า บางข้อมาให้เห็นดังนี้ ลักษณะเด่นที่พระพุทธเจ้าพระองค์ได้ทรงตรัสเอาไว้คือ พระธรรมปิฎก (ป.อ ปยุตโต),2546: 7-8)

1. เราเป็นกัลยาณมิตรของสัตว์ทั้งหลาย อาศัยเราผู้เป็นกัลยาณมิตร สัตว์ทั้งหลายก็พ้นไปได้จากทุกข์ทั้งปวง พระองค์ได้ทรงแสดงถึงจุดเด่นเอาไว้ว่า “ผู้นำนั้นเป็นผู้ทำเพื่อประโยชน์แก่เขา โดยเฉพาะสำหรับพระพุทธเจ้า ก็คือประโยชน์แก่สรรพสัตว์หรือมนุษยชาติทั้งปวง ถ้ามองในวงแคบเข้ามาก็คือ ผู้นำนั้นเป็นผู้ที่ตั้งใจทำเพื่อประโยชน์แก่หมู่ชน แก่ญาติมิตร เพื่อนร่วมชุมชน เพื่อนร่วมชาติ เพื่อนร่วมสังคม แต่องค์กรนั้น ๆ ที่มีขึ้น ก็เพื่อประโยชน์แก่มนุษย์ชาติแก่เพื่อนมนุษย์แก่สังคมนั่นเอง เพราะฉะนั้นหลักสำคัญก็คือ เป็นกัลยาณมิตรในสาระว่าทำเพื่อประโยชน์แก่เขา

2. ความเป็นผู้นำของพระพุทธเจ้านั้นแสดงออกในลักษณะอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นผู้ค้นพบมรรคหรือค้นพบทาง ทรงเป็นผู้รู้ทางและทรงบอกทางให้ ทางนั้นเพื่ออะไร ก็เพื่อไปสู่จุดหมาย หมายความว่า พระพุทธเจ้าเป็นผู้สามารถที่จะช่วยให้คนไปถึงจุดหมายได้ เพราะว่าคุณทั้งหลายต้องการไปให้ถึงจุดหมายนั้น แต่เขาไม่รู้ทางที่ไปสู่จุดหมาย

3. แล้วก็มาช่วยบอกกล่าวชี้แนะหรือบอกทางให้ เป็นเหมือนมัคคุเทศก์ ทำให้ผู้คนอื่นสามารถร่วมเดินทางหรือโดยสารไปทานใช้คำว่า “มาร่วมสมทบ” หรือ “ตามสมทบ” เดินทางไปสู่จุดหมาย ทั้งนี้หมายความว่า ผู้นำจะต้องรู้จุดหมายชัดเจน และรู้ทางที่จะดำเนินไปสู่จุดหมายนั้นพระพุทธเจ้าพระองค์ทรงมีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำซึ่งแสดงออกในคำตรัสเป็นบางครั้งคือ พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ช่วยให้คนทั้งหลายได้ศึกษา เรียนรู้ หรือฝึกฝนตนเองจนกระทั่งเขาสามารถที่จะข้ามพ้นความทุกข์หรือปัญหาไปถึงจุดหมายได้ ข้อนี้หมายความว่าผู้นำไม่ได้มาหยิบยื่นอะไรให้แก่ผู้อื่นโดยตรง แต่มาช่วยให้คนอื่นได้ฝึกตน ได้เรียนรู้ จนสามารถพึ่งตนเองได้ และช่วยตนเองให้พ้นปัญหาไป หรือทำได้สำเร็จบรรลุจุดหมาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฐานะทรงเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ได้ตรัสเอาไว้ในมหาชนก ซึ่งพระองค์ได้ทรงตรัสเอาไว้มีดังนี้ (บุรชัย ศิริมหาสาคร,2548: 14-15)

1. พละ กำลังที่สมบูรณ์ 2. สติปัญญาที่เป็นเลิศ 3. ความเพียรอันบริสุทธิ์ เราจะเห็นว่า ผู้นำที่มีศักยภาพและเป็นผู้ที่ชักจูงและนำผู้อื่นให้เกิดความศรัทธาและสามารถที่จะปฏิบัติเป็นผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้ ดังนั้นใคร่ขอนำบทสนทนาระหว่างพระมหาชนกกับเทพธิดานามว่ามณีเมฆลามาไว้ดังต่อไปนี้

มณีเมฆล : ท่านทำเช่นนี้จะได้ประโยชน์อันใดถึงอย่างไรก็ต้องตายอยู่ดี

พระมหาชนก : ถ้ามีความเพียรพยายามจะถามหาทำไม่กับความสำเร็จถึงแม้จะตายก็ได้ชื่อว่าใช้ความพยายามอย่างถึงที่สุดแล้ว

มิใช่เพียงเท่านั้น พระองค์ยังทรงดำรงในหลักธรรมทางด้านพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะหลักทศพิธราชธรรม พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546: 250) ธรรมสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน, คุณสมบัติของนักปกครองที่ดี สามารถปกครองแผ่นดินโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดีประกอบด้วย (สุต.ขุ.ชา.(ไทย)28/176/112) คือ 1.ทาน 2.ศีล 3.การบริจาคน 4.ความซื่อตรง 5.ความอ่อนโยน 6.ความเพียร 7. ความไม่โกรธ 8.ความไม่เบียดเบียน 9.ความอดทน 10.ความไม่คลาดธรรม นอกจากหลักธรรมที่พระองค์ทรงบำเพ็ญดังกล่าวแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงเจริญด้วยธรรมที่เรียกว่า สังคหะวัตถุธรรม (สุต.ขุ.ชา.(ไทย)28/176/112) เรื่องสงเคราะห์กัน, คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้ หลักสงเคราะห์ คือ ช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวใจกันไว้และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลกคือสังคมแห่งหมู่สัตว์ไว้ ดุจสลักเกาะยึดรถที่กำลังแล่นไปให้คงเป็นรถและวิ่งเล่นได้ มี (สุ.ขุ.ชา.(ไทย)28/176/83) 1.ทาน(การให้) 2.ปิยวาจา (การเจรจาถ้อยคำที่น่ารัก) 3. อัจฉริยา (การประพฤติประโยชน์) 4.สมานัตตตา (ความเป็นผู้มีตนเสมอในธรรมทั้งหลายตามสมควรในที่นั้น ๆ

ผู้นำในอุดมคติ เมื่อเราเอ่ยถึงผู้นำ เราจะต้องมองเห็นรูปลักษณ์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของผู้นำที่มีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะภาวะความเป็นผู้นำนั้นจะต้องมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ทางด้านจิตใจได้แก่ ธรรม (พระมหากษัตริย์ สุธัญญาโณ,ดร,2548: 477) คุณธรรมที่สะท้อนออกในตัวของผู้ผู้นำที่มีธรรมเพราะผู้นำที่แท้จริงจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ “..ลูกจกอาศัยธรรม สักการะธรรม เคารพธรรม นับถือธรรม บูชาธรรม นอบน้อมธรรม มีธรรมเป็นธงชัย มีธรรมเป็นสิ่งสูงสุด มีธรรมเป็นใหญ่”

จึงกล่าวได้ว่า ธรรมะจึงเป็นธรรมของผู้นำที่จะต้องสั่งสมมาแต่อดีตชาติ หรือที่เรียกว่า บุญ คือ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546: 138) เครื่องชำระสันดาน, ความดี, กุศล, ความสุข, ความประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ, กุศลธรรมในส่วน บารมีคือ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546: 136) คุณความดีที่บำเพ็ญอย่างยิ่งยวด เพื่อบรรลุจุดหมายอันสูงยิ่ง มี 10 คือ ทาน, ศีล, เนกขัมมะ, ปัญญา, วิริยะ, ขันติ, สัจจะ, อธิษฐาน, เมตตา, อุเบกขา. ซึ่งเป็นการสร้างหรือบำเพ็ญเอาไว้ในอดีตชาติและปัจจุบันชาติ ดังนั้นธรรมของผู้นำในอุดมคติก็คือ (พลตรีอินทรีรัตน์ ยอดบางเตย, 61-62) ความดี ความงาม ความถูกต้อง ความสงบเรียบร้อย ซึ่งอาจจะหมายถึง (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, 45) สิ่งที่เหมาะสมมาในรูปของระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณีที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวเมืองที่อยู่รวมกันด้วยความรักสมัครสมาน สามัคคี มีเมตตาต่อกัน ซึ่งผู้นำจะต้องคอยแนะนำ กำกับ ส่งเสริมสนับสนุนและปกป้องดูแลอย่างทั่วถึง อันเป็นหน้าที่ของผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาโดยใช้หลักสังคหะวัตถุ 4 ประการคือ

1. สะระเมธัง: การบำรุงธัญญาหารให้บริบูรณ์ให้สมบูรณ์คือหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
2. ปุริสะเมธัง: การสงเคราะห์บุรุษที่ประพฤติดี คือการส่งเสริมคนดีให้ปกครองบ้านเมือง
3. สะสะเมปาสัง: การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎรคือ การสังคมสงเคราะห์ การรักษาความยุติธรรม

ในสังคม

4. วาจาเปยยัง: การพูดจาอ่อนหวานแก่ชนทุกชั้น โดยควรแก่ฐานะก็คือการยกย่องส่งเสริมให้กำลังใจแก่คนประพฤติดี นอกจากนั้นก็มีหลักธรรมของผู้นำที่เรียกว่า พรหมวิหารธรรม 4 ได้แก่ เมตตา ความรัก กรุณา ความสงสาร มุทิตา ความพลอยยินดี อุเบกขา ความเที่ยงตรงได้อีกด้วย

บทสรุป

แบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ในโลกของความเป็นจริงสำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำในองค์กรตามหลักการของพระพุทธศาสนาจำต้องดำรงตนอยู่ในหลักธรรมแห่งความรัก ความสามัคคี ความเสียสละและมีความ

เที่ยงธรรม ยุติธรรม มีธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงกาย วาจาและจิตใจ มีธรรมเป็นที่พึ่ง เป็นที่เคารพ มีธรรมเป็นที่สักการะมีธรรมเป็นธงชัยหลักธรรมเหล่านั้นได้แก่พรหมวิหาร 4 สาราณียธรรม 6 สังคหวัตถุ 4 อคติ 4 สัมปยุตธรรม 7 อัปปริหานิยธรรม 7 เป็นต้น แต่ที่สำคัญยิ่งคือ ความไม่ประมาทและธรรมอันมีอุปการะมากคือ สติและสัมปชัญญะ ธรรมอันทำให้งาม และธรรมคุ้มครองโลก ท้ายที่สุดแล้วผู้นำจึงจำเป็นต้องตรวจสอบตัวเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านสติ ความระลึกได้ สัมปชัญญะ ความรู้ตัว หมายถึงระลึกได้ รู้ตัวได้ ถึงการกระทำ คำที่พูดและเรื่องที่เกิดขึ้น ด้วยหลักแห่งอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นหลักธรรมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นมรรคเป็นผลอันเป็นแบบอย่างความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ได้

เอกสารอ้างอิง

- จตุฎฐ วรณกสิณานนท์. (2537). **พุทธธรรมบุญแห่งพระพุทธอาณาจักรไทย**. กรุงเทพฯ : พุทธลีลา.
- จุมพล หนีมพานิช. (2547). **ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์กร (Leaders, Power and Politics in Organization)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธวัช บุญยมนี. (2550) **ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2537). **ภาวะผู้นำพันธ์แท้**. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- พระเทพโสภณและเสถียรพงษ์ วรณปก (2536). **มณีแห่งปัญญา**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2556). **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) .**พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์** .พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจรรยา. (2548). **สุทธิญาณโณ,ดร. พุทธวิถี**. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.
- พระราชวรมณี. (2530). **เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรีนติ้ง กรุ๊ป.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2548). **ภาวะผู้นำ Leadership**. กรุงเทพฯ : บริษัทธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2547) **คู่มือพัฒนาตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลาคม.
- วิรัช ธีรพันธุ์. (ม.ป.ป.). **พุทธปรัชญาการปกครอง**. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- ไสว มาลาทอง. (2542). **คู่มือการศึกษาจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อินทร์นัย ยอดบางเตย. (2548). **ธรรมรัฐ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี “กู๋กาสิงห์” อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

Cultural tourism and tradition "Ku Ka Sing" KasetWisai Roied

ยโสธารา ศิริภาประภากร¹

บทคัดย่อ

“กู๋” หมายถึง “ปราสาท” เป็นปราสาทขอมโบราณ มีฐานคติการสร้างเพื่ออุทิศ แต่พระศิวะ ลัทธิไศวนิกายในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู “กู๋” เสมือนการจำลองจักรวาลบนพื้นมนุษย์โลก เปรียบเสมือนเขาไกรลาส ที่ประทับของเทพเจ้า มีพิธีกรรมบวงสรวงประจำปี เรียกว่า สรงกู๋ ของชุมชนแห่งนี้ถือเป็นวัฒนธรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรมที่มีการผสมผสานกันอย่างลงตัวในพื้นที่โดยรอบมีฐานการเรียนรู้ทั้งหมด 6 ฐาน ได้แก่ ฐานผ้าไหม ฐานพิพิธภัณฑ์ ฐานสวนทฤษฎีใหม่ ฐานโบราณสถาน ฐานวรรณกรรม ฐานตัดลาย เป็นต้น และสามารถสัมผัสเทศกาลงานท่องเที่ยว ประเพณีบุญบั้งไฟมีการจัดตั้งเดือนพฤษภาคมของทุกปี ถือเป็นอำเภอหนึ่งที่มีการบริการ และที่พักให้กับผู้คนที่มาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้น คุณค่าที่เกิดจากรากฐานทางวัฒนธรรมจึงกลายมาเป็นจุดเด่นของพื้นที่นี้และกลายเป็นแหล่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาของพื้นที่ที่จัดการให้เกิดแหล่งเรียนรู้ และเป็นพื้นที่รวบรวมองค์ความรู้ท้องถิ่นเอาไว้ ทั้งนี้ กู๋ ปราสาทหินที่สำคัญและอันล้ำค่าด้วย จึงพบว่า กู๋ หรือ ปราสาทขอมแห่งนี้เป็นที่เชื่อมต่อระหว่าง ผู้คนในชุมชน และบุคคลต่างถิ่นที่จะมีการติดต่อสื่อสารที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันการศึกษา จึงทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอเกษตรวิสัย คุณค่าอิทธิพลที่ได้จาก กู๋ เพื่อให้เกิดผลผลิตในด้านต่างๆขึ้นต้องอาศัยกู๋กาสิงห์ เป็นจุดเชื่อต่อให้เกิดความน่าสนใจ ทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี โบราณสถาน ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน จากความโดดเด่นของพื้นที่ สามารถพัฒนาเป็นเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงถาวรได้ต่อไป

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว, แหล่งเรียนรู้, ทางวัฒนธรรม, กู๋กาสิงห์

Abstract

"Ku" means "Prasat" is an ancient Khmer castle. There is a base for the creation of devotional sutras in the Hindu Brahman "Ku" as a cosmic simulation on the human ground. Or as he Krailas. The goddess There is an annual worship ritual called Sung Ku. This community is a cultural heritage tourism. The culture, traditions, beliefs, rituals and learning bases of the six bases are silk bases, museum bases, new theories, historical bases, literary bases, cut lines and so on. Rocket Festival It is located in May of every year with a district that serves. And people's accommodation. And cultural tourism. The cultural heritage and the great value of this place, it is

¹ อาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ โทร. 0887147526 อีเมล yasotharar@gmail.com
Lecturer in Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus.

found that Ku or Castle Kham is a connection between people in the community and foreigners to contact. Communication that benefits both the economy The cultural exchange and participation of the community, the Institute of Education, thus creating a resident of KasetWisai. The value of the influence of Ku in order to produce more in the field. It is a point of interest. The local identity. It is a source of learning archeology, archaeological sites, resulting in the community. The prominence of the area. Can be developed into a sustainable community economy.

Keywords : Travel, learning resources, Cultural Center, Ku Ka Sing

บทนำ

กุ๊กกาสิงห์ เป็น ศาสนสถาน กู๊ก มีความหมายว่า ปราสาท เป็นที่สถิตของเทพเจ้า สร้างเพื่ออุทิศแด่พระศิวะ ในลัทธิไศวนิกาย เป็นปราสาทขอมจากฐานคติที่ได้อธิบายว่า สร้างตามคติความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ ฮินดู เพื่อเป็นการจำลองตามทัศนคติทางจักรวาล หรือ สวรรค์ กู๊ก หรือปราสาทขอมมีส่วนส่วนต่างๆเป็นส่วนประกอบและมีความหมาย ปราสาทเป็นการจำลองเขาไกรลาส ซึ่งเป็นที่ประทับของเทพเจ้า ปราสาทยังเหมือนเขาพระสุเมรุ ที่เป็นศูนย์กลางของจักรวาล (พระมหากษัตริย์ อานนโท, 2560 : ก) คุณค่าของปราสาทขอมถือเป็นมรดกภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีตที่คิด สร้างสรรค์ให้เห็นเป็นรูปธรรม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมทั้งการเรียนรู้ ศึกษา และยังเป็นที่มาของประเพณีในรอบประจำปี ที่จะมีการจัดพิธีกรรมขึ้นด้วยแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่เกิดในสังคม ชุมชน ตามที่จะยกมาพูดได้หลายมิติ ทั้งนี้ก็แสดงให้เห็นถึงคุณค่าเป็นหลัก อิทธิพลสื่อถึงเอกลักษณ์ทางศาสนาพราหมณ์ได้เป็นอย่างดี ได้แสดงถึงความเป็นมา เรื่องราวทางศาสนา และเทพเจ้าที่สำคัญทางศาสนา และยังถือเป็นอิทธิพลทางศาสนาด้วยประการหนึ่งกลุ่มคนในอดีตมีความเชื่อและรับเอาคติความเชื่อแบบศาสนาพราหมณ์ ฮินดู จึงแสดงสัญลักษณ์สำคัญคือการสร้างปราสาทขอมขึ้นในจุดที่สำคัญ อาทิ บนภูเขาที่สูงหรือใจกลางเมืองสำคัญในอดีต เป็นต้น

กุ๊กกาสิงห์ ตั้งอยู่บริเวณ ตั้งอยู่ในวัดบูรพารุกกาสิงห์ ตำบลกุ๊กกาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นโบราณสถานสถาปัตยกรรมแบบเขมรมีขนาดค่อนข้างใหญ่และยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ที่ตั้งกุ๊กกาสิงห์ ตำบล กุ๊กกาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะโบราณสถาน ประกอบด้วย ปรางค์ 3 องค์ ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกัน มีวิหารหรืออาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เรียกว่าบรรณาลัย อยู่ทางด้านหน้าทั้งสองข้าง ทั้งหมดล้อมรอบด้วยกำแพงซึ่งมีซุ้มประตูทั้ง 4 ทิศ ถัดออกไปเป็นคูน้ำรูปเกือกม้าล้อมรอบอีกชั้นหนึ่ง ปรางค์ประธาน หรือ อาคารหลักที่มี 3 องค์นั้น ตั้งเรียงอยู่บนฐานเดียวกันในแนวเหนือ-ใต้ แผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ปรางค์องค์กลางมีขนาดใหญ่กว่าอีก 2 องค์ที่ขนาบข้าง และมีมุขยื่นทางด้านหน้าเป็นห้องยาว มีประตูทางเข้า 3 ทาง คือด้านหน้าและด้านข้างของห้องยาวทั้งสอง ส่วนฐานขององค์ปรางค์ก่อด้วยศิลาทรายยังคงปรากฏลวดลายสลักเป็นชั้นเป็นแนว เช่น ลายกลีบบัวและลายกนก ผนังก่ออิฐ ที่ห้องในสุดหรือส่วนครรภคฤหะได้ค้นพบศิวิลิ่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของเทพสูงสุด (พระอิศวร) และความอุดมสมบูรณ์ตามลัทธิความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย นอกจากนี้ยังพบทับหลังอีกหลายชิ้น ชิ้นหนึ่งสลักเป็นภาพพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณในขุมเรือนแก้ว โดยยืนอยู่เหนือหน้ากาล ซึ่งมีมือยึดจับท่อนพวงมาลัยอีกทีหนึ่ง และยังได้พบซุ้มหน้าบันสลักเป็นภาพพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณท่ามกลางลายก้านขดอีกด้วย ส่วนปรางค์อีก 2 องค์ที่ขนาบข้าง มีขนาดและลักษณะเดียวกัน ฐานก่อด้วยศิลาทราย ผนังก่ออิฐมีประตูเพียงด้านหน้า ภายในมีแท่นรูปเคารพวางอยู่จากลวดลายของศิลปกรรม แบบแผนผังและโบราณวัตถุที่พบแสดงให้เห็นทราบ

ว่า กู่กาสิงห์สร้างขึ้นในแบบศิลปะเขมรที่เรียกว่า "แบบบาปวน" อายุราว พ.ศ. 1560-1630 เพื่อเป็นเทวสถานอุทิศถวายแด่พระอิศวร เทพเจ้าสูงสุดองค์หนึ่งในศาสนาพราหมณ์

เป็นศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์ ที่สร้างขึ้นถวายเทพเจ้าในรอบปี จะมีการจัดประกอบพิธีกรรมบูชาบวงสรวงขึ้น เรียกว่า “สร้งกู” จุดนี้เองจึงเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญของ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผ่านวัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ ที่ชุมชนมีต่อกู่ จึงกลายเป็นวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ทั้งดงาม และฐานการเรียนรู้ ทั้ง 6 ฐาน บนฐานเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนแห่งนี้ได้จัดฐานการเรียนรู้ กลุ่มปราสาท หรือ กู่ สำคัญ ซึ่งถือเป็นสถานที่เรียนรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรม ไว้อย่างลงตัวจึงถือเป็นชุมชนต้นแบบแห่งหนึ่งที่น่าศึกษาต่อไป

ประวัติบ้านกู่กาสิงห์

กู่กาสิงห์ ตั้งอยู่ในวัดบูรพากู่กาสิงห์ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นโบราณสถานสถาปัตยกรรมแบบเขมร มีขนาดค่อนข้างใหญ่และยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ที่ตั้ง กู่กาสิงห์ ตำบล กู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

รูปที่ 1 กู่กาสิงห์

ลักษณะโบราณสถาน ประกอบด้วย ปรangk 3 องค์ ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกัน มีวิหารหรืออาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เรียกว่าบรรณาลัย อยู่ทางด้านหน้าทั้งสองข้าง ทั้งหมดล้อมรอบด้วยกำแพงซึ่งมีซุ้มประตูทั้ง 4 ทิศ ถัดออกไปเป็นคูน้ำรูปเกือกม้าล้อมรอบอีกชั้นหนึ่ง ปรangkประธาน หรือ อาคารหลักที่มี 3 องค์นั้น ตั้งเรียงอยู่บนฐานเดียวกันในแนวเหนือ-ใต้ แผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ปรangkองค์กลางมีขนาดใหญ่กว่าอีก 2 องค์ที่ขนาบข้าง และมีมุขยื่นทางด้านหน้าเป็นห้องยาว มีประตูทางเข้า 3 ทาง คือด้านหน้าและด้านข้างของห้องยาวทั้งสอง ส่วนฐานขององค์ปรangkก่อด้วยศิลาทรายยังคงปรากฏลวดลายสลักเป็นชั้นเป็นแนว เช่น ลายกลีบบัวและลายกนก ผังก่ออิฐ ที่ห้องในสุดหรือส่วนครรภคฤหะได้ค้นพบศิวิลิ่งค์ ซึ่งเป็นตัวแทนของเทพสูงสุด (พระอิศวร) และความอุดมสมบูรณ์ตามลัทธิความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย นอกจากนี้ยังพบทับหลังอีกหลายชิ้น ชิ้นหนึ่งสลักเป็นภาพพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณในขุมเรือนแก้ว โดยยืนอยู่เหนือหน้ากาล ซึ่งมีมือยึดจับท่อนพวงมาลัยอีกทีหนึ่ง และยังได้พบขุมหน้าบันสลักเป็นภาพพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณท่ามกลางลายก้านขดอีกด้วย

ส่วนปราสาทอีก 2 องค์ที่ขนาบนั้น มีขนาดและลักษณะเดียวกัน ฐานก่อด้วยศิลาทราย ผันก่ออิฐมีประตูเพียงด้านหน้า ภายในมีแท่นรูปเคารพวางอยู่จากลวดลายของศิลปกรรม แบบแผนผังและโบราณวัตถุที่พบแสดงให้เห็นทราบว่า กู่กาสิงห์สร้างขึ้นในแบบศิลปะเขมรที่เรียกว่า "แบบบาปวน" อายุราว พ.ศ. 1560-1630 เพื่อเป็นเทวสถานอุทิศถวายแด่พระอิศวร เทพเจ้าสูงสุดองค์หนึ่งในศาสนาพราหมณ์

ความเชื่อที่มีต่อ “กู่” เทวสถานพราหมณ์ ฮินดู

ความเชื่อที่มีต่อ “กู่” จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแล กู่ ได้กล่าวว่าแต่ละวัน ถ้าเป็นวันหยุดราชการ เสาร์ อาทิตย์ จะมีนักท่องเที่ยวมาก และชุมชนผู้ที่เดือดร้อน มีปัญหาชีวิต จะมาบูชา กราบไหว้ ขอพร หรือ บนบานด้วย เพราะเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รักษา ดูแลอยู่ เพราะมีความเชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ โดยส่วนมากจะมาขอพร อธิฐาน ในเรื่องรับราชการ หน้าที่ การงาน และความเจ็บป่วย ซึ่งปรากฏผู้ที่มา นั้นจะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า เกิดความสำเร็จ เป็นที่พอใจ นั้นหมายความว่า “กู่” แห่งนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ จึงปรากฏมีพิธีกรรมบูชา บวงสรวง กราบไหว้ และมีผู้มาแวะเวียนขอพรอยู่ตลอดทุกวัน (พระอิศการคำพันธ์ เบิกบาน, ๒๕๖๑)

สัมผัสแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม 6 ฐาน

ภายในชุมชนได้สร้างฐานการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (แหล่งท่องเที่ยว) ทั้ง 6 ฐาน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 2 แผ่นพับ การท่องเที่ยวของปราสาทกู่กาสิงห์

จากรูปที่ 2 แหล่งท่องเที่ยว ทั้ง 6 ฐาน ประกอบด้วย

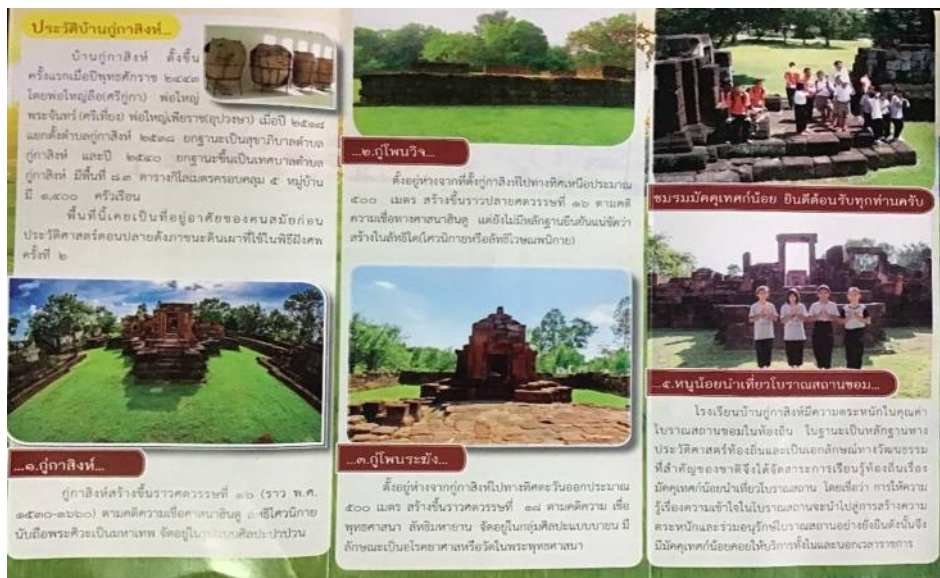
1. พิพิธภัณฑมรดกภูมิปัญญา เป็นพิพิธภัณฑชุมชน ที่สภาวัฒนธรรมตำบลกู่กาสิงห์กำหนดผู้ใหญ่บ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยเป็นที่เก็บรวบรวมจัดแสดงศิลปวัตถุเนื่องในวิถีชีวิตไว้ที่ศาลาการเปรียญ วัดสว่างอารมณ์กู่ ตั้งแต่ปี 2547 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สร้างสำนึกร่วมของคนในชุมชน และเป็นแหล่งท่องเที่ยว
2. สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งชาวบ้านได้รวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อจัดทำสวนเกษตรโดยขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกผัก ปลูกไม้ผล ทำนา เลี้ยงสัตว์ ในแปลงนา เพื่อให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของคนทั่วไป

3. ศูนย์ผ้าไหมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมู่ที่ 1 จัดทำโดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรวมกลุ่มกันโดยการสนับสนุนขอเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย ซึ่งมีอนุรักษ์และการผลิตผ้าไหมพื้นบ้าน ด้วยสีธรรมชาติและสีเคมี ใช้เป็นสถานที่แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว หรือเป็นสถานที่จำหน่ายผ้าไหมให้กับกลุ่มที่สนใจ

4. วรรณกรรมชาวบ้านโดยชุมชนบ้านกู่กาสิงห์มีกิจกรรมท้องถิ่นที่สามารถต่อวรรณกรรมท้องถิ่นรับใช้หรือบันทึกประวัติศาสตร์ของสังคมทั้งด้านการแต่งเพลงไว้อีกด้วย

5. การตัดลดลายกระดาษพื้นบ้าน โดยสภาวัฒนธรรมได้ฟื้นฟูและอนุรักษ์ลายพื้นบ้านที่เคยใช้เอ็งไฟเพื่อประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันมีลักษณะเป็นลายที่ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เช่น ลายตากบ ลายกบปั้ง เป็นต้น

6. แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ฐานการเรียนรู้โบราณสถานขอม ได้แก่ 1) กู่กาสิงห์ สร้างขึ้นตามคติความเชื่อศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกายนับถือพระศิวะเป็นมหาเทพ สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 16 (พ.ศ. 1560-1660) เพื่อถวายเป็นที่ประทับแด่พระศิวะจัดอยู่ในศิลปะแบบบาปวน 2) กูโพนระฆัง สร้างขึ้นตามคติความเชื่อศาสนาฮินดูแต่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นลัทธิใด สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 16 3) กูโพนระฆัง สร้างขึ้นตามคติความเชื่อศาสนาพุทธ ลัทธิมหายาน สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 18 เจ้าชัยวรมันที่ 7 จัดอยู่ในศิลปะแบบบาปวน จัดอยู่ในศิลปะแบบบาปวน ในสมัยพระมีลักษณะเป็นอโรคยาศาลหรือวัดไพเราะพุทธศาสนา เพื่อรักษาโรคให้กับราษฎร

รูปที่ 3 แผ่นพับตามจุดพื้นที่การท่องเที่ยว

จากรูปที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน ดังนี้

1. การกินข้าวพาลงการชมการแสดงแสงสีเสียงขนาดย่อมที่กู่กาสิงห์
2. มัคคุเทศก์น้อยเดินทางนำเที่ยวโบราณสถาน
3. การเดินเที่ยวชมสวนเกษตร
4. การทดลองตัดลดกระดาษพื้นบ้านกับภูมิปัญญาชาวบ้าน
5. การชมการทอผ้าหรือทดลองทอผ้าไหม
6. การชมนิทรรศการทอผ้าไหม

7. การเข้าชมพิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญา
8. การเลือกซื้อผ้าไหมพื้นบ้าน
9. การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภูมิปัญญาด้านวรรณกรรมชาวบ้าน
10. การร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรม

อิทธิพลที่เกิดจากปราสาท

1. ด้านจักรวาลวิทยา ชุมชนทั้งสองประเทศมีความเชื่อในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ โหราศาสตร์ และศาสตร์แห่งความโชคดี และการบูชาเพื่อเสริมความมั่นคงในชีวิต มนุษย์จะขึ้นไปกราบเทพเจ้า ด้วยหวังประสบผลสำเร็จ ชุมชนเองเข้ามากราบไหว้ขอพร การสร้างปราสาท เสมือนเป็นการจำลองเขาพระสุเมรุ ที่ประดิษฐานพระผู้เป็นเจ้า มนุษย์ต้องขึ้นไปกราบบนที่สูง คือ เทวสถานทีประทับเปรียบเสมือนขึ้นเขาไกรลาส

2. ด้านเทววิทยามนุษย์มีความผูกพันกับเทพเจ้า อยู่ใกล้เทพเจ้ามีความเชื่อต่อ เทพเจ้า เทวดา พระอินทร์ พระพรหม และวิญญาณทั้งหลาย ล้วนเป็นที่มาของเทววิทยา ปราสาทมีจุดประสงค์สร้างเพื่ออุทิศต่อเทพเจ้าตามที่ปรากฏตามปราสาทขอมต่างๆ นั้นจะแกะสลักรูปเทพเจ้ามากมาย ซึ่งมีการกล่าวถึงเทวะ

3. ด้านศิลปะการแสดง มีการจัดพิธีกรรมบูชา บวงสรวง โดยมีการจัดรำถวาย ที่เกี่ยวข้องกับชุดแต่งกาย ท่าทางการรำ เพลง ดนตรี ที่ประกอบตั้งสมมุติว่าได้รำถวายองค์เทพเจ้า (ภูมิจิต เรื่องเดช, 2542 : 17-18) จึงเกิดการรำมากมายหลายท่า สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากศิลาจำหลัก รูปนางอัปสร นางสาวสวรรค์ หรือ แม่นแต่ท่าทางของมหาเทวะ ก็ได้นำมาเป็นหนึ่งในท่ารำรำด้วยเช่นกัน

4. ด้านวิถีชีวิต ที่มีทั้งด้านข้อห้าม ข้อปฏิบัติ ของคนในสังคม ที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม แนวทางการปฏิบัติตนที่เชื่อว่า เมื่อปฏิบัติแล้วย่อมเกิดความสำเร็จ สมหวังแก่ผู้ปฏิบัติด้วย

คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

คุณค่าของกุ่กาสิงห์พบว่า ทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่น อาจเป็นสิ่งมีความรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี โบราณสถาน ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน จากการนำความโดดเด่นของพื้นที่ ให้มาพัฒนาเป็นอย่างสร้างสรรค์ในด้าน ประเพณี วัฒนธรรม ประวัติความเป็นมา

คุณค่าที่เกิดจากความเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมชนไม่กล้าทำผิด ต่อคำสั่งจะที่ให้ไว้ต่อ กู่นั้นทำให้ช่วยควบคุมจิตและพฤติกรรมได้ในระดับหนึ่ง ทำให้เกิดในด้านสุนทรียศาสตร์ด้วยทางหนึ่ง

คุณค่าทางอิทธิพลของ กู่นั้นพบว่า มีความสำคัญทำให้เกิดพลังในด้านต่างๆ ทำให้ผู้คนทั้งสองประเทศได้ปฏิบัติตาม คล้อยตาม เห็นตาม มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของกู่นั้น โดยเฉพาะด้านการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลเว้นข้อห้าม ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ของสังคมไม่เอาเปรียบ และทำลายสาธารณสมบัติ

คุณค่าด้านระบบการจัดการกับบูรณาการความรู้เพื่อบริการสังคม

คุณค่าด้านการพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจ ดึงดูด เพื่อเข้ามาศึกษา เรียนรู้

คุณค่าทางวิชาการ ผสมผสาน ศาสตร์การสร้างอาชีพรายได้และอื่นๆ

คุณค่าด้านการกระจายรายได้สู่ชุมชน

คุณค่าด้านสร้างงาน สร้างอาชีพ หมู่บ้านตัวอย่าง ให้กับชุมชนได้

คุณค่าด้านการท่องเที่ยวชุมชน

คุณค่าด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชน

สรุป

จากการศึกษาถึงคุณค่าของกู่พบว่าเป็นที่เชื่อมต่อจึงทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่น ไม่ว่าจะเป็นที่รู้จักเผยแพร่ไปตามสื่อต่างๆ เมื่อวิเคราะห์คุณค่าอิทธิพลที่ได้จาก กู่ ที่มีต่อชุมชน ในด้านประสานความเชื่อที่มีต่อกู่ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ที่เป็นผลสืบเนื่องต่อไปในด้านเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้เกิดผลผลิตในด้านต่างๆขึ้นได้ โดยต้องอาศัยกู่ เป็นตัวกลาง คุณค่าพบว่า ทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่น อาจเป็นสิ่งมีความรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี โบราณสถาน ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน นำความโดดเด่นของพื้นที่ สามารถพัฒนาสร้างสรรค์ในด้านประเพณี วัฒนธรรม และประวัติความเป็นมาได้ คุณค่าที่เกิดจากความเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมชนไม่กล้าทำผิด ต่อคำสั่งจะท้าวไว้ต่อกู่ นั้นทำให้ช่วยควบคุมจิตและพฤติกรรมได้ในระดับหนึ่งทำให้เกิดในด้านสุนทรียศาสตร์ด้วยทางหนึ่ง คุณค่าทางอิทธิพลของ กู่ พบว่า มีความสำคัญทำให้เกิดพลังในด้านต่างๆ ทำให้ผู้คนได้ปฏิบัติตามคล้อยตาม เห็นตาม มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของกู่ โดยเฉพาะด้านการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลเว้นข้อห้ามปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ของสังคมไม่เอาเปรียบ และทำลายสาธารณสมบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (ม.ป.ป). **แผนที่ทางโบราณคดีจังหวัดบุรีรัมย์**. บุรีรัมย์.
- กรมศิลปากร. (ม.ป.ป). **ทำเนียบโบราณสถานปราสาทขอมในประเทศไทย เล่ม 2 จังหวัดบุรีรัมย์**. บุรีรัมย์.
- ไกรภพ สารกุล. (2554). **เจาะอารยธรรมโบราณ ขอมพันปี**. กรุงเทพฯ : บริษัทพรอสเพอร์ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พระมหาดนอม อานนโท. (2560). **คุณค่าและอิทธิพลของปราสาทขอม**. โรงพิมพ์สาละพิมพ์การ : นครปฐม.
- ภูมิจิต เรืองเดช. (2542). **วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์**. บุรีรัมย์ : ร้านเอกสารซีพี.
- สำนักงานจังหวัดสุรินทร์. (2554). **มหัศจรรย์เมืองสุรินทร์**. สุรินทร์ : โรงพิมพ์รุ่งธนเกียรติออฟเซ็ท

เกี่ยวกับวารสาร

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ

(Journal of Management Science Research: JMSR)

วารสารวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ เป็นวารสารทางด้านการบริหารธุรกิจที่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า การดำเนินงานวิจัย และการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการในศาสตร์ของบริหารธุรกิจผ่านผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่าง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

วารสารวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ เป็นวารสารที่ ตีพิมพ์ปีละ 2 ครั้ง คือ ทุกสิ้นเดือน มิถุนายน และ ธันวาคม บทความที่จะได้รับลงตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาล้นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง และเป็นบทความที่มีประโยชน์ในทางวิชาการโดยวารสารวิจัยวิทยาการจัดการรับพิจารณาบทความวิชาการ (Academic Article) และบทความวิจัย (Research Article) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมถึงบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) และบทวิจารณ์บทความ (Article Review) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศาสตร์การบริหารธุรกิจในสาขาต่าง ๆ อาทิเช่น

- การบัญชี
- การเงินและการธนาคาร
- การจัดการธุรกิจ
- การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
- การจัดการนวัตกรรม
- การเป็นผู้ประกอบการ
- การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร
- ซัพพลายเชนและโลจิสติกส์
- การจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม
- เทคโนโลยีสารสนเทศ
- การตลาด
- นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร
- เศรษฐศาสตร์
- อื่น ๆ ตามเห็นสมควร

นโยบายของวารสาร

1. การพิจารณาบทความตีพิมพ์ พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ท่าน ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Process) และได้รับความเห็นชอบจากบรรณาธิการกองบรรณาธิการของวารสาร

2. เนื้อหาในบทความเป็นความคิดเห็นและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ มิใช่เป็นความเห็นและความรับผิดชอบใดๆ ของวารสารและคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากการพิมพ์

3. บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร ต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น ๆ หากมีการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความเอง

ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาบทความ

การพิจารณาก่อนการรับบทความ (Review Process)

บทความที่ส่งมายังกองบรรณาธิการวารสาร จะได้รับการแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบว่าได้รับแล้ว จากนั้นกองบรรณาธิการจะกลั่นกรองบทความโดยพิจารณาความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร ประโยชน์ทางด้านวิชาการและการนำไปใช้ในการบริหารธุรกิจ บทความที่ผ่านขั้นตอนนี้จะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ท่าน เพื่อพิจารณาก่อนการรับและตรวจสอบคุณภาพของบทความและความเหมาะสมในการตีพิมพ์ กองบรรณาธิการวารสารจะส่งบทความที่ผ่านการพิจารณาจากขั้นตอนนี้ให้กับผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขตามข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนพิจารณาอีกครั้งหนึ่งหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์

การส่งบทความ (Paper Submission)

ผู้ที่ประสงค์จะส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ ต้องส่งแบบฟอร์มส่งบทความ และต้นฉบับบทความพร้อมไฟล์ (Microsoft Word) มายัง

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่ 186 หมู่ 1 ถ.สุรินทร์ – ปราสาท

ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทร.044521392

อีเมลล์ jmsr@sru.ac.th

เว็บไซต์ <https://jmsr.sru.ac.th>

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Journal of Management Science Research) เป็นวารสารที่รับตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยออกวารสารปีละ 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคมถึงมิถุนายน และฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม ประเภทของผลงานทางวิชาการที่รับพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร ได้แก่ บทความบทความวิชาการ (Academic Article) และบทความวิจัย (Research Article) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมถึงบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) และบทวิจารณ์บทความ (Article Review) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศาสตร์การบริหารธุรกิจในสาขาต่าง ๆ สำหรับสาขาที่เปิดรับ ได้แก่ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ชีพพลายชนและโลจิสติกส์ การจัดการการท่องเที่ยว และโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร เศรษฐศาสตร์ และอื่นๆ ตามเห็นสมควร บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน โดยพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้พิจารณาบทความ และผู้เกี่ยวข้อง (double blind review) นอกจากนี้บทความจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น หรือเป็นบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารอื่น หรือตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ (proceeding) มาแล้ว

1. การพิจารณาเบื้องต้น

1.1 ประเภทของบทความ วารสารรับพิจารณาประเภทผลงานทางวิชาการ ดังนี้

- 1) บทความวิชาการ เป็นบทความทางวิชาการที่มีเนื้อหาสาระทางวิชาการถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัย มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจนเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา (ส่วนที่ 1 พื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะกล่าวถึง ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล/การโต้แย้งข้อเท็จจริง/การถกเถียง/การใช้เหตุผล/ใช้หลักฐานข้ออ้างเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน ส่วนที่ 3 เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ) บทสรุป กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง
- 2) บทความวิจัย เป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบวิธีวิจัย ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง
- 3) บทวิจารณ์หนังสือ เป็นการพิจารณาลักษณะของหนังสือโดยละเอียด เพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือ สามารถบอกถึงส่วนดี ส่วนเด่น และส่วนบกพร่องของหนังสือได้ ทั้งนี้เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้กับผู้ที่กำลังหาหนังสืออ่าน หรือใช้ประโยชน์จากหนังสือนั้น
- 4) บทวิจารณ์บทความ เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสรุปต่อบทความหนึ่ง โดยสามารถตอบต่อบทความด้วยความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ได้จากการศึกษาของคุณ ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานและการให้เหตุผลประกอบ

1.2 สาขาของบทความ วารสารรับพิจารณาสาขาของบทความ ดังนี้

การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ซัพพลายเชนและโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร และเศรษฐศาสตร์ และอื่นๆ ตามเห็นสมควร

1.3 รูปแบบการเขียนบทความ

วารสารรับพิจารณาเฉพาะบทความที่เขียนตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้เท่านั้น ดังนี้

รูปแบบการจัดทำบทความ

ชื่อบทความภาษาไทย < 16 point หนา >

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ < 16 point หนา >

ชื่อ-สกุลผู้เขียน¹, ชื่อ-สกุลผู้เขียนร่วม² และชื่อ-สกุลผู้เขียนร่วม² < 14 point >

บทคัดย่อ < 14 point หนา >

การเขียนบทคัดย่อต้องเป็นในลักษณะรายงานถึงเรื่องที่ศึกษา ไม่ใช่ในลักษณะการประเมินผลงาน จะเขียนติดต่อกันไปโดยตลอด หรือแยกเป็นตอนๆ ก็ได้ แต่ไม่ควรเขียนเป็นหัวข้อ ทั้งนี้ต้องเขียนให้สั้น กระชับ ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ ได้ใจความครอบคลุมสาระสำคัญ < 14 point, ไม่เกิน 100-400 คำ >

คำสำคัญ: ให้ระบุคำสำคัญประมาณ 3-5 คำ ที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล <14 point>

ตัวอย่าง คำสำคัญ: การตลาด / การท่องเที่ยว / อัตลักษณ์

Abstract < 14 point, Bold >

< 14 point, the abstract should be 100-300 words >

Keywords: The author gives 3-5 keywords which are related to the major part of their research work.

ตัวอย่าง **Keywords:** Marketing / Tourism / Identity

¹ Affiliations of the author, E-mail:< ระบุเป็นภาษาอังกฤษ 12 point, กรณีผู้เขียนอยู่หน่วยงานเดียวกันให้ใช้เลขเชิงบรรณเดียวกัน >

² Affiliations of the co-author, E-mail:< ระบุเป็นภาษาอังกฤษ 12 point, กรณีผู้แต่งอยู่ต่างหน่วยงาน เช่น ต่างคณะ สถาบัน >

บทนำ <14 point, หนา>

ระบุความเป็นมา ภูมิหลัง หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเขียน<14 point ธรรมดา>

เนื้อเรื่อง <14 point, หนา>

เนื้อเรื่อง (ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะกล่าวถึง ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล การโต้แย้ง ข้อเท็จจริง การถกเถียง การใช้เหตุผล ใช้หลักฐานข้ออ้างเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน ส่วนที่ 3 เสนอความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ) <14 point ธรรมดา>

บทสรุป <14 point, หนา>

เป็นการสรุปผลที่ได้จากการศึกษา
กรณีที่มีตาราง และรูป ดูตัวอย่างตารางที่ 1 และรูปที่ 1

ตารางที่ 1 ชื่อตาราง ตัวอย่าง ตารางที่ 1 การจัดขอบเขตการพิมพ์

หัวตาราง การตั้งค่ากระดาษของบทความ	ระยะการตั้งค่ากระดาษ (นิ้ว)
ขอบบน	1 นิ้ว
ขอบล่าง	1 นิ้ว
ขอบซ้าย	1 นิ้ว
ขอบขวา	1 นิ้ว
ระยะห่างระหว่างบรรทัด	1 บรรทัด

รูปที่ 1 ชื่อรูป

ตัวอย่าง **รูปที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ**

เอกสารอ้างอิง <14 point, หนา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ >

1. การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความและเอกสารอ้างอิง จะต้องมีความสัมพันธ์กัน คือ หากมีการอ้างอิงในเนื้อหา จะต้องมีการบรรณานุกรมในเอกสารอ้างอิง และหากมีการบรรณานุกรมในเอกสารอ้างอิงจะต้องมีการอ้างอิงในเนื้อหา จะมีขาดหรือเกินไม่ได้
2. การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ ให้ใช้การอ้างอิงแบบนามปี (นามสกุล, ปีที่พิมพ์) หรือ (นามสกุล, ปีที่พิมพ์, ระบุหน้า (ถ้ามี))
3. เอกสารอ้างอิง ให้รวบรวมการอ้างอิงในเนื้อหาทั้งหมดที่ผู้เขียนมีการอ้างอิงในบทความ ให้เรียงตามอักษร A-Z โดยไม่แบ่งประเภทเอกสาร และให้เขียนรายการบรรณานุกรมแบบ APA Style

ตัวอย่างการอ้างอิง

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง /ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). /สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์

ธรณ์ อารงนาวาสวัสดิ์. (2548). *ใต้ทะเลมีความรัก ภาคสาม: หลังคลื่นอันดามัน*. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์.

หิรัญ ทิรัญประดิษฐ์, สุขวัฒน์จันทร์ปรณิก และ เสริมสุข สลักเพชร. (2540). *เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Triantaphyllou, E. (2000). *Multi-criteria decision making methods: A Comparative study*. Kluwer Academic Publishers.

บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่ (ฉบับที่): /เลขหน้าที่ปรากฏ.

หมะหมุด หะยีหมัด, เพ็ญศรีเจริญวานิช และอานนท์คำวรรณ์. (2558). *เฝ้าพันธุ์ตราสินค้า: ความท้าทายใหม่ทางการตลาด*. *วารสารบริหารธุรกิจ*. 148 : 57 – 69.

Zhang, H., Li X., & Liu, W. (2006). *An AHP/DEA methodology for 3PL vendor selection in 4PL*. *National Engineering Research Center for CIMS*. 2(3) : 646 – 655.

วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./ชื่อหลักสูตรปริญญา ชื่อคณะ ชื่อมหาวิทยาลัย.

หมะหมุด หะยีหมัด. (2558). *ปัจจัยขับเคลื่อนคุณค่าตราสากล เปรียบเทียบผู้บริโภคมุสลิมในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เว็บไซต์/แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้เขียน/(ปี,เดือน วันที่)/ชื่อเนื้อหา./รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์]. /Retrieved from URL หรือเว็บไซต์ของข้อมูล

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. **ประวัติมหาวิทยาลัย**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2553, จากวิกิพีเดีย <http://th.wikipedia.org/wiki/มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์>.

Jongwisarn, R. (2005). **Study of Leadership and New Direction of SMEs Entrepreneur**. [Online]. Retrieved May 27, 2011, from <http://www.trf.or.th/research/abstract.asp?PROJECTID=MRG4780112>.

แบบประเมินบทความวิจัย

บทความเรื่อง.....

.....

เกณฑ์ประเมิน

1. ความชัดเจนของปัญหาและจุดมุ่งหมายของการวิจัย

.....

.....

.....

2. การทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

3. ระเบียบวิธีวิจัย/การวิเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

.....

4. การสรุปผลและการอภิปรายผล

.....

.....

.....

5. ประโยชน์ทางทฤษฎี/ปฏิบัติ

.....

.....

.....

6. รูปแบบ ความถูกต้องและประณีตในการเขียน

.....

.....

.....

7. คุณภาพโดยรวมของบทความ

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมิน เผยแพร่ได้ เผยแพร่ได้แต่ต้องแก้ไข ไม่สมควรเผยแพร่

.....ผู้ประเมิน
(.....)